

**КОВИД-19 ЦАР ТАХЛЫН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ
БУУРУУЛАХ ЧИГЛЭЛЭЭР ДЭЛХИЙН БУСАД ОРНУУДАД
АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ ХАРИУ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТУРШЛАГА**

(2020 оны 11-р сарын 30-ны байдлаар)

*О.Билгүүтэй, Д.Жигваагүнсэл, Р.Оргилмаа,
О.Нарантуяа, Г.Уянга, С.Золжаргал,
Б.Батцэцэг, Б.Долгормаа*

АГУУЛГА

УДИРТГАЛ

СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГИЙН ТОЙМ

Татвар төлөгчдийг дэмжих чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

СУДАЛГААНЫ ХЭСЭГ

Нэг. Улс орнуудын цар тахлын тархалтыг хяналтанд авах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Хоёр. Улс орнуудын эдийн засгийн чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Гурав. Улс орнуудын нийгмийн хамгааллын чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Дөрөв. Улс орнуудын КОВИД-19-ийн эсрэг хариу арга хэмжээний эрх зүйн орчин

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН

УДИРТГАЛ

Энэхүү судалгаанд КОВИД-19 цар тахлын онцгой нөхцөл байдлын үед халдварын тархалтыг хяналтанд авах, хорио цээрийн дэглэмийн улмаас эдийн засаг, нийгэмд учирч буй хүндрэл бэрхшээлүүдийг даван туулах, хүн амын амьжиргааг дэмжих хариу арга хэмжээний хүрээнд дэлхийн улс орнуудад ямар арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж байгаа талаарх туршлагыг тоймлон харуулахыг зорилоо.

Судалгааны хамрах хүрээ

Судалгаанд олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллагуудаас улс орнуудын туршлагыг нэгтгэн гаргасан КОВИД-19-ийн нөлөөллийг сааруулах хариу арга хэмжээний тайлан мэдээлэл, холбогдох хууль эрх зүйн акт, дүн шинжилгээний материал, зөвлөмжүүдийг ашиглав.¹²⁷ Мэдээллийг харьцуулан судалсны дүнд КОВИД-19 цар тахал өргөн хүрээнд, хурдацтай тархсан боловч тархалтыг хяналтандаа авч, үүсч буй нөхцөл байдалд оновчтой хариу арга хэмжээ авч чадсан гэж үзэн Хятад, Өмнөд Солонгос, Япон, Сингапур, Тайвань, Вьетнам, Шинэ Зеланд, Нидерланд, Эстони, Словени, Норвеги зэрэг Ази, Европын зарим орнуудыг сонгон авч хамруулав.

Цар тахлын идэвхтэй дэгдэлтийн энэ цаг үед дэлхийн улс орнууд КОВИД-19 цар тахлын дэгдэлт болон хариу арга хэмжээний талаарх мэдээллийг нэг дороос авах, харьцуулан судалж нийтлэг арга хэмжээний цар хүрээг тодорхойлох, дүн шинжилгээ хийх ажлууд олон улсын хэмжээнд хийгдэж байгаа бөгөөд энэ хүрээнд ОУВС, ЭЗХАХБ, ДЭМБ болон бүс нутгийн байгууллагууд ихээхэн үүрэгтэй байгаа ба дэлхий нийтээр КОВИД-19-ийн хор нөлөөг хохирол багатай даван туулах боломжуудыг эрэлхийлж байна.

Судалгааны үр дүнгийн тойм

Судалгаанд авагдсан орон тус бүрийн мэдээллийг нэгтгэн дүгнэж үзвэл, дэлхийн улс орнууд цар тахлын эсрэг хариу арга хэмжээний хүрээнд төсвөөс ихээхэн хэмжээний хөрөнгө мөнгө зарцуулж, цар тахлын дэгдэлтийг хяналтанд авах, нийгэм-эдийн засагт үүсч буй хүндрэлтэй асуудлуудыг шийдвэрлэх, ард түмний амьжиргааг дэмжихэд чиглэсэн арга хэмжээний санхүүжилтийг хийж, зорилтот болон олон талт төсөл хөтөлбөрүүдийг эрчимтэй хэрэгжүүлж байгаа нь харагдаж байна. Судалгааны үр дүнг дараах байдлаар багцлан гаргалаа.

Цар тахлын тархалтыг зогсоох, хяналтанд авах арга хэмжээний тухайд, улс орнууд ихэвчлэн хөл хорио тогтоох, хилийн хэсэгчилсэн болон бүрэн хязгаарлалт хийх, амны хаалт зүүх, хүн хоорондын зай барих, халдвар хамгааллын дэглэм сахих, хорио цээрийн дэглэм тогтоох, өвчлөлийг илрүүлэх болон хянах зайн төхөөрөмж ашиглах зэрэг арга хэмжээнүүдийг нийтлэг байдлаар авч хэрэгжүүлж байна. Өвчний дэгдэлт, тархалтын байдлаас хамааран хатуу хөл хорио тогтоох, эсхүл тодорхой хяналттайгаар хэвийн амьдралын горимыг дагаж мөрдөх стратеги улс орон бүрт харилцан адилгүй байна. Хатуу хөл хорио тогтоох уу, хөл хорионы дэглэмийг сулруулах уу гэдэг бодлогын шийдвэр нь тухайн улс орон дахь халдварын тархалтын байдал, нийгмийн эрүүл мэндийн тогтолцоо, эрүүл мэндийн салбарын хүчин чадлаас гадна иргэдийн өөрсдийнх нь санаа бодол, хүлээн зөвшөөрөх байдлаас шалтгаалж байна, иймд хөл хорионы дэглэмийг сулруулах шийдвэр гаргахдаа засгийн газрууд дээрх 4 хүчин зүйлийн нөлөөлөл

¹²⁷ <https://www.oecd.org/tax/covid-19-tax-policy-and-other-measures.xlsm>), болон <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>

болон эрсдэлийг үнэлж, тодорхой нөхцөл бүрдүүлэх шаардлагатай гэж хөл хорионы дэглэмийг сулруулсан орнуудын туршлага, сургамжид дүн шинжилгээ хийсэн олон улсын шинжээчдийн баг үзсэн байдаг.¹²⁸ Энэ хүрээнд судалгаанд авагдсан орнуудын нөхцөл байдал ямар байгаа, ямар арга хэмжээ авсныг тоймлон дурьдвал:

- Халдварын анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш хатуу хөл хорио тогтоож байгаад мөн хоригоо сулруулсны дараагаар халдварын тоо огцом болон аажмаар нэмэгдсэн тул хориогийг бүхэлд нь болоод хэсэгчлэн сэргээж, хязгаарлалтын зарим арга хэмжээ авч байгаа, эдийн засаг-нийгмийн амьдрал нь дотооддоо хэвийн үргэлжлэхэд төвөгтэй байгаа орнууд (Нидерланд, Словени, Норвег)
- Халдварын анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш бэлэн байдлын маш өндөр зэрэгт шилжиж хатуу хязгаарлалт тогтоосон бөгөөд хилийн болон хорио цээрийн шаардлагыг хэвээр хадгалж, бүсчилсэн байдлаар хэсэгчилсэн хориг тавих, техник-зохион байгуулалтын ухаалаг шийдэл ашиглах зэргээр тархалтыг хяналтандаа авч, хязгаарлалтын (alert level) түвшинг өндөрөөс нам зэрэглэлд аажмаар буулгах, өсгөх уян хатан арга хэмжээ авч байгаа, эдийн засаг-нийгмийн амьдрал нь дотооддоо бараг хэвийн үргэлжилж байгаа орнууд (Шинэ зеланд-NZ КОВИД Tracer app, БНСУ, Вьетнам Bluezone app, БНХАУ, Япон, Тайвань)

Эдийн засгийн хүндрэл бэрхшээлийг даван туулах хариу арга хэмжээний тухайд, цар тахлын улмаас улс орны эдийн засагт учирч буй хор хөнөөлийг багасгах, эрсдэлд өртөх магадлалтай жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид болон эдийн засагт онцгой ач холбогдол бүхий стратегийн зарим салбаруудад дэмжлэг үзүүлэх, иргэдийн цалин хөлс, орлогын баталгаатай байдлыг хангах, болзошгүй хямралаас сэргийлэх үүднээс дэлхийн улс орнууд КОВИД-19 цар тахлын үеийн төсөв, татвар, мөнгө-зээлийн тусгайлсан бодлогыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, ДНБ-ний тодорхой хувьтай (19,5% хүртэл) тэнцэхүйц хэмжээний хөрөнгө мөнгийг КОВИД-19 цар тахлын нөлөөг багасгах, эдийн засгийг эрчимжүүлэх зорилтот хөтөлбөрүүдийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санхүүжилтэнд зориулан төсвөөс гаргах, нэмэлт төсөв батлах зэргээр ажиллаж байна. Эдгээрээс зарим нийтлэг арга хэмжээнүүдийг багцлан дурьдвал:

- жижиг дунд аж ахуйн нэгжүүд, иноваци-гарааны бизнес эрхлэгчид болон зорилтот салбаруудыг дэмжих санхүүжилтийн багц хөтөлбөр хэрэгжүүлэх (ЖДҮ-ийг дэмжих сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх, зээлийн хүү бууруулах, шалгуур үзүүлэлтийг зөөлрүүлэх, батлан даалт олгох, тогтмол зардлын санхүүжилтэнд дэмжлэг үзүүлэх, эрүүл мэндийн салбарын чадавхыг бэхжүүлэх, аялал жуулчлал, зам тээвэр, дэд бүтэц, хүнс, хөдөө аж ахуй, боловсрол, орон сууц, ачаа тээвэр, боловсруулах болон экспортын үйлдвэрлэл зэрэг чухал салбаруудад зориулсан санхүүжилтийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэх мэт)
- татвар төлөгчдийг дэмжих татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, татвар төлөх хугацааг сунгах, компаниудын мөнгөн урсгалыг сайжруулах зэрэг татварын багц арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх (татвар төлөлтийг хойшлуулах, торгууль ногдуулахгүй байх, хүлээгдэж байгаа болон

¹²⁸ “КОВИД-19 цар тахлын хорио цээрийн дэглэмийг сулруулсанаас үүдэн гарсан сургамж: Ази Номхон Далайн болон Европын бүсийн орнуудын туршлагад хийсэн дүн шинжилгээ”, ПСХ, 2020.10.23

- буурсан орлогын түвшинг харгалзан татвар тооцох, НӨАТ болон түрээсийн татварын хөнгөлөлт үзүүлэх гэх мэт)
- ажлын байрыг хадгалах, хөдөлмөрийн нөхцөлийг хангах зэрэг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих багц арга хэмжээ авах (орлого нь тодорхой хэмжээгээр буурсан, КОВИД-19 цар тахлын нөлөөнд өртсөн, орон тоогоо цомхотгохоос аргагүй байдалд орсон ААН, байгууллагуудад цалингийн болон ажилгүйдлийн нөхөн олговор олгох, ажлын байр нэмэгдүүлсэнд урамшил олгох, ажил олгогч болон хөдөлмөр эрхлэгчдэд чиглэсэн мөнгөн урамшуулал олгох хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, цар тахлаас үүдэн ажилгүй болсон, цомхотголд орсон, 3-аас дээш сар сул зогссон иргэдэд буцалтгүй мөнгөн тусламж олгох гэх мэт)
 - Хөнгөлөлттэй зээл олгох, өр төлбөрийг хөнгөлөх, хугацаа хойшлуулах, зээлийн баталгаа гаргах зэрэг мөнгө-зээлийн багц арга хэмжээ авах (Банкны заавал байлгах нөөцийн шаардлагыг бууруулах, зээл, хүүгийн төлбөрийн хугацааг хойшлуулах, зарим салбарын эргэлтийн хөрөнгийг түр хугацаагаар санхүүжүүлэх, моргежийн зээл, хүүг царцаах, ажилгүйдэл ихтэй, хил орчмын бүс нутгийн компаниудад бичил зээл олгох, хүүгүй, барьцаагүй зээл олгох, орон сууц ашиглалтын төлбөрийг хойшлуулах гэх мэт)
 - Иргэдийн цалин, орлогыг бууруулахгүй байх, нөхөн олговор, тэтгэмж олгох зэрэг иргэдийн амьжиргааг дэмжсэн нийгмийн хамгааллын багц хөтөлбөр хэрэгжүүлэх (цалин, тэтгэмжийн нөхөн олговор олгох, НДШ-ээс чөлөөлөх, хөдөлмөрийн гэрээг сунгах, хямралын үеийн нэмэгдэл олгох, халдвар авсан хүнд цалин, нөхөн олговор олгох, онцгой нөхцөлд ажиллаж байгаа хүмүүст нэмэлт цалин, урамшуулал олгох, зайнаас ажиллуулах, ажлын цагийг уян хатан зохион байгуулах, групп, тэтгэвэр, өвчний чөлөө олгох, ядуу буурай айл өрх, эмзэг бүлгийн иргэд, цалингүй чөлөө авсан, хөдөлмөрийн гэрээгүйгээр ажилласан, ажлын цаг нь богиноссон, бага орлоготой, цар тахлаар өвчилсөн өрхийн бизнес эрхлэгчид зэрэг зорилтот бүлгийн хүмүүс, КОВИД-19 цар тахлын нөлөөнд өртсөн иргэдэд мөнгөн тусламж үзүүлэх гэх мэт)

Нийгмийн хамгааллын чиглэлээр авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний тухайд, цар тахлын нөхцөл байдлаас үүдсэн ажилгүйдэл, ажиллах хүчний ажлын нөхцөл байдал, цалин хөлс, тэтгэвэр тэтгэмж, ажил олгогч ба ажилтны нийгмийн харилцаа, ажил эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр үе шаттай зорилтот хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлж, ажилтнуудын ажлын байрыг хадгалах, нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгох, ажлын байранд шаардагдах ур чадвар олгох сургалт зохион байгуулах, зөвлөгөө мэдээллээр хангах, иргэдийнхээ цалин, орлогыг бууруулахгүй байх арга хэмжээнүүдийг нийтлэг авч хэрэгжүүлж байна. Эдгээрээс зарим чухал арга хэмжээнүүдийг тоймлон дурьдвал:

- Ажлын байр орлогыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр (ажлын байрыг хадгалах шинэ нөхцөл байдалд зохицон ажиллахад туслах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалт хийх, зээл, батлан даалт гаргах, нэмэлт сургалт зохион байгуулах, эмзэг бүлгийн иргэдийг сургах, одоо байгаа ур чадварыг сайжруулах г.м)
- Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын чиглэлээр (зайнаас ажиллуулах, ажлын цагийг уян хатан зохион байгуулах, цалинтай чөлөө, өвчний чөлөөний хугацааг сунгах, ажилгүйдлийн нөхөн олговор олгох, эмч, сувилагч гэх мэтийн хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа хүмүүст цалин

нэмэгдүүлэх, орлого багатай, олон ам бүлтэй гэр бүл, тэтгэвэр авагчдад 1 удаагийн буцалтгүй тусламж олгох, халдвар авсан эмчлүүлж байгаа хүмүүст цалингийн 90% хүртэл олгох, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тусгайлсан хөтөлбөр хэрэгжүүлэх г.м)

- Эмзэг бүлгийг хамгаалах чиглэлээр (эмзэг бүлгийн иргэдийг сургах, ур чадварыг сайжруулах, амьжиргааны түвшинг нэмэгдүүлэх, бодит түвшнээс дордуулахгүй байх бодлого барих, амьжиргааны болон эрүүл мэндийн тэтгэмж олгох, эрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээнд хамруулах г.м)
- Хүчирхийллээс сэргийлэх чиглэлээр (гэр бүлийн хүчирхийллээс урьчилан сэргийлэх болон хохирсон тохиолдолд мэдээлэх, зөвлөгөө өгөх төвүүдийг хүртээмжтэй байршуулан ажиллуулах, сэтгэлзүйн болон бусад зөвлөгөө тусламжийн цахим хуудас, утсыг ажиллуулах, тэдэнд нөхцөл байдлыг даван туулах аливаа сургалт, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах г.м)
- Суралцагчийг дэмжих чиглэлээр (шинэ нөхцөл байдлын улмаас орлого буурсан суралцагчид сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлт үзүүлэх, амьжиргааны тэтгэлэг олгох г.м)

Татвар төлөгчдийг дэмжих чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний тухайд, Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагаас (Organisation for Economic Co-operation and Development OECD) гаргасан КОВИД-19 цар тахлын эсрэг улс орнуудын хэрэгжүүлсэн татварын бодлогын арга хэмжээг хүснэгтээр түүвэрлэн гаргав.¹²⁹ Энэхүү мэдээлэлд татварын бодлогын арга хэмжээнүүдээс гадна тэтгэмж, тэтгэмжийн эрхийн өөрчлөлт (Changes in benefits and benefits entitlements) зэрэг арга хэмжээнүүдийг хамруулан жагсаав. Мөн КОВИД-19 хямралын үеийн татварын бодлоготой холбоотой татварыг хойшлуулах, татвараас чөлөөлөх, эсвэл татварын буцаан олголтод өөрчлөлт оруулахтай (deferral or waiving of taxes or of changes to tax refunds) холбоотой арга хэмжээг оруулсан болно.

Доорх хүснэгтэд Heat map буюу хямралын үеийн шуурхай арга хэмжээг улс бүрээр оруулсан ба үүнд эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээ багтаагүй болно. Мөн КОВИД-19 цар тахлын эсрэг улс орнуудын хэрэгжүүлсэн татварын арга хэмжээг ангилсан тойм хэсгийг оруулсан.

OECD-ээс гаргасан энэхүү мэдээнд зээлийн мэдүүлгийн хугацааг сунгах, хугацаа хэтрүүлсэн тохиолдолд ногдуулах торгуулийн өөрчлөлт, татвар төлөгчдөд үйлчлэх арга хэмжээ, өр зэрэг татварын албаны арга хэмжээ (tax administration measures) оруулаагүй болно. Түүнчлэн төсвийн нэгтгэх стратегийн (fiscal consolidation strategies) дагуу хямралын эсрэг шуурхай хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээнээс ялган харуулсан.

¹²⁹ <https://www.uschamber.com/international-affairs-division/covid-dashboard>

КОВИД-19 цар тахлын эсрэг Улс орнуудын авч буй татварын арга хэмжээ

Тайлбар: (VAT)-Value added tax, (CIT)-Corporate Income Tax (PIT)-Principal, interest and taxes, (SSC)-Social security contributions

Улс	Татварын төрөл	Шуурхай арга хэмжээний төрөл	Шуурхай арга хэмжээн нэмэлт мэдээлэл	Тайлбар	Тухайн арга хэмжээг зарласан өдөр
Хятад	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT) Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT) Үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT),	Татварын бодлого - Хэрэглээг дэмжих	Татвараас чөлөөлөх	Эмнэлгийн үйлчилгээ, нийтийн хоол, байрны төлбөр, үсчин, угаалга гэх мэт "хувийн үйлчилгээ", мөн нийтийн тээврийн хэрэгсэл, хувь хүний өдөр тутмын үйлчилгээ"-г НӨАТ-аас чөлөөлсөн. (ердийн үед 6% -иар тооцдог). Тодорхой салбарууд (тээвэр, нийтийн хоол, байр, аялал жуулчлал) -ын хямралд өртсөн бизнес эрхлэгчдэд 2020 онд учирсан алдагдлыг буцаан олгоно. КОВИД-19-тэй тэмцэх чиглэлээр ажилладаг эмнэлгийн ажилтнуудад олгох урамшуулал, үндсэн зээл хүүгээс чөлөөлөх.	3/23/2020
Эстони	Бусад	Уян хатан мөнгөний шилжүүлэг More generous cash transfers	Ажил олгогчдод өгсөн цалингийн зардлын татаас (тэтгэмж) Wage subsidy paid to the employers	КОВИД-19 цар тахлын үед ажилгүйдлийн даатгалын сангаас ажилчдын цалингийн 70 хувь хүртэлх нөхөн олговрыг төлсөн байна. Энэ нөхөн олговрыг санхүүгийн хүндрэлтэй, цалин тавьж чадахгүй ажилчдаа халах эрсдэлтэй байгаа бүх компани авах боломжтой. Тухайн компани нь 2020 оны 3-5-р сар хүртэлх хоёр сарын хугацаанд энэ арга хэмжээнд хамрагдах боломжтой; Хамгийн ихдээ нэг ажилтанд 1,000 евро өгөх; Уг тэтгэмжийг журмын дагуу өмнөх 12 сарын хугацаанд ажилтны дундаж цалингийн 70 хувьтай тэнцэх хэмжээгээр олгох ба нэмээд тухайн компани ажилтандаа хамгийн багадаа 150 евро төлдөг байна. ¹³⁰	3/19/2020

¹³⁰ www.tootukassa.ee/eng/content/temporary-subsidy-program

Норвеги	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT)	Бизнесийн бэлэн мөнгөний урсгалыг сайжруулах арга хэмжээ	Сайжруулсан алдагдлыг нөхөх заалт	Аж ахуйн нэгжийн татварын журамд өөрчлөлт оруулж, алдагдалтай ажиллаж байгаа компаниуд 2020 оны алдагдлаа 2018, 2019 онд ногдуулсан татварын илүүдлээс (алдагдлыг нөхөх нөхцөл) дахин хуваарилсан.	3/13/2020
Словени	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT), үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT),	Бизнесийн бэлэн мөнгөний урсгалыг сайжруулах арга хэмжээ	Татварын мэдүүлгийн хугацааг сунгах, татвар төлөхийг хойшлуулах	(1) Үйл ажиллагааны орлогоос ногдох хувь хүний орлогын албан татварын урьдчилгаа төлбөрийн татварын тайланг өгөх хугацааг хойшлуулах, ААНОАТ-ын тайланг 2 сараар хойшлуулах; (2) Коронавирусийн халдварын улмаас орлого алдсантай холбогдуулан татварын урьдчилгаа төлбөр, суутгал 2 жил хүртэлх хугацаанд хүү тооцоггүйгээр хойшлуулах; (3) Коронавирусийн тархалтын улмаас орлого алдсантай холбоотой татварын төлбөрийг 2 жил хүртэл хойшлуулах.	3/17/2020
Япон	Олон талт татвар Multiple taxes	Татварын бодлогын бусад арга хэмжээ	Татварын мэдүүлгийн хугацааг сунгах, татвар төлөхийг хойшлуулах	3-р сарын дунд үеэс 4-р сарын дунд хүртэл хувь хүний орлогын албан татвар, бэлэг дурсгалын болон хэрэглээний татвар (НӨАТ) -ын мэдүүлэг, төлбөр төлөх хугацааг сунгах; КОВИД-19-цар тахлаас үүдэлтэй хямралд орсон, аж ахуйн нэгжийн татварын төлбөрийг хойшлуулах.	27/02/2020 09/03/2020
Шинэ Зеланд	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT),	Татварын бодлого - хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	Татварын хорогдлын заалтыг түргэсгэх буюу сайжруулах (Accelerate or enhanced tax depreciation provisions)	Арилжааны болон аж үйлдвэрийн барилга байгууламж, түүний дотор зочид буудал, зочид буудлын элэгдлийн суутгалыг 2% -иар бууруулсан; 2020 оны 2-р сарын 14-ний өдрөөс татвараа хожимдуулсан төлбөрт хүүг хасах; КОВИД-19 цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн бизнес эрхлэгчдийн татварын төлбөрийг хойшлуулах.	3/17/2020

Нидерланд	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT), үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT),	Бизнесийн бэлэн мөнгөний урсгалыг сайжруулах арга хэмжээ	Татвар төлөх хугацааг хойшлуулах	КОВИД-19 цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн бизнес эрхлэгчдэд ХХОАТ-ын төлбөрийг хойшлуулах. Бизнес эрхлэгчид хямралд өртсөн дүгнэлтийг өөрсдөө гаргах КОВИД-19 цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн бизнес эрхлэгчдэд үндсэн зээл, хүү, татварын төлбөрийг хойшлуулах. Бизнес эрхлэгчид хямралд өртсөн дүгнэлтийг өөрсдөө гаргах	3/23/2020
Испани	Нийгмийн даатгалын шимтгэл (SSC) Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT), Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT)	Татварын бодлого - хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих	Татвараас чөлөөлөх	КОВИД-19 цар тахалд нэрвэгдсэн ажил олгогчид: Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөгдөх, ажил олгогч ажилчдынхаа ажлын байрыг баталгаажуулсан тохиолдолд: ажил олгогчдын нийгмийн даатгалын шимтгэлээс 75% бууруулах; 50-аас доош ажилчинтай компаниудад 100% чөлөөлөх. 6 сая еврогоос хэтрэхгүй эргэлтийн хөрөнгөтэй аж ахуйн нэгжид 5-р сарын 30 хүртэл Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын төлбөрийг хойшлуулах (6 сар, эхний 3 сард хүүгүй). 6 сая еврогоос хэтрэхгүй эргэлттэй хувь хүн, аж ахуйн нэгжид ХХОАТ-ын суутгалыг 5-р сарын 30 хүртэл хойшлуулах (6 сар, эхний 3 сард хүүгүй). 6 сая еврогоос хэтрэхгүй эргэлттэй хувь хүн, аж ахуйн нэгжийн НӨАТ-ын төлбөрийг 5-р сарын 30 хүртэл хойшлуулах (6 сар, эхний 3 сард хүүгүй).	3/17/2020 3/12/2020
Сингапур	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT),	Татварын бодлого - хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	Татварын хорогдлын заалтыг түргэсгэх буюу сайжруулах	Аж ахуйн нэгжүүдэд үйлдвэр, тоног төхөөрөмжид оруулсан хөрөнгө оруулалтанд хөнгөлөлт өгөх; Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварыг 25%-р хөнгөлөх.	2/18/2020

<p>Солонгос</p>	<p>Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT), Үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT), Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT)</p>	<p>Бизнесийн бэлэн мөнгөний урсгалыг сайжруулах арга хэмжээ</p>	<p>ААНОАТ-ын хэмжээг бууруулах</p>	<p>Халдвартай бүсэд орших жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд татварын тусгай хөнгөлөлтийг хоёр дахин нэмэгдүүлсэн. Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд татварын тусгай хөнгөлөлтийн дээд хэмжээг хоёр дахин (15%-30%) нэмэгдүүлсэн. Энэ нь орлогын албан татвар, аж ахуйн нэгжийн албан татварыг жижиг бизнес эрхлэгчдийн 60%, дунд бизнес эрхлэгчдийн 30%-иар бууруулжээ. Үүнд баар, ресторан үл хөдлөх хөрөнгийн түрээсийн бизнес гэх мэт бүх салбарууд хамаатай. Үндсэн зээл, хүү, татвар (PIT), Түрээслэгч нь сайн дураараа түрээсийн төлбөрийг бууруулсан тохиолдолд 2020 оны эхний хагаст түрээсийн төлбөрийн 50%-тай тэнцэх хэмжээний татварыг орлогын албан татвар эсвэл корпорацийн албан татвараас суутгана. Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT) жижиг бизнес эрхлэгчдэд зориулсан НӨАТ-ын журамд эргэлтийн босгыг 2021 оныг дуустал 30 сая воноос 80 сая вон болгон өсгөсөн. Үүнээс гадна 48 сая воноос доош эргэлттэй бизнес эрхлэгчдийг НӨАТ-аас чөлөөлнө.</p>	<p>17/03/2020</p>
<p>Герман</p>	<p>Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT), Үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT), Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT)</p>	<p>Бизнесийн бэлэн мөнгөний урсгалыг сайжруулах арга хэмжээ</p>	<p>Татвар төлөх хугацааг хойшлуулах</p>	<p>КОВИД-19-ийн нөлөөлөлд өртсөн бизнес эрхлэгчдэд ХХОАТ-ын төлбөрийг хойшлуулах. Бизнес эрхлэгчид хямралд өртсөн дүгнэлтийг өөрсдөө гаргах КОВИД-19-ийн нөлөөлөлд өртсөн бизнес эрхлэгчдэд Үндсэн зээл, хүүгийн татварыг хойшлуулах. Бизнес эрхлэгчид хямралд өртсөн дүгнэлтийг өөрсдөө гаргах Долдугаар сарын 1-нээс оны эцэс хүртэл НӨАТ-ын стандарт хүүг 19 хувиас 16 хувь болгон бууруулах. Хоол хүнс, эм тариа, сонин гэх мэт зүйлд НӨАТ-ыг таван хувь болгон бууруулсан.</p>	<p>6/3/2020</p>

КОВИД-19 цар тахлын үед авч хэрэгжүүлсэн шуурхай арга хэмжээнүүд

(Heat map IMMEDIATE CRISIS RESPONSE MEASURES)

Улс	Үндсэн зээл, хүүгийн татвар (PIT)	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (CIT)	Нийгмийн даатгалын шимтгэл (SSCs)	Хөрөнгийн татвар (Property taxes)	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT)	Бусад хэрэглээний татвар (Other consumption tax)	Бусад (Other)
Хятад							
Эстони							
Норвег							
Словени							
Япон							
Шинэ Зеланд							
Нидерланд							
Испани							
Сингапур							
Солонгос							
Герман							

Тайлбар: Тухайн орны КОВИД-19 цар тахлын үед авч хэрэгжүүлсэн шуурхай арга хэмжээг ногоон өнгөөр тэмдэглэсэн.

СУДАЛГААНЫ ХЭСЭГ

НЭГ. УЛС ОРНУУДЫН ЦАР ТАХЛЫН ТАРХАЛТЫГ ХЯНАЛТАНД АВАХ ЧИГЛЭЛЭЭР АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

НИДЕРЛАНД /Голланд/ УЛС

Голланд улсад анхны тохиолдол 2 дугаар сарын 28-д батлагдсан. Нийт тохиолдол 518.910, нас баралт-9349, шинээр нэмэгдсэн-5585 байна. (11 сарын 30-ны байдлаар)

Эрх баригчид коронавирусийн тархалтыг хязгаарлах зорилгоор сургууль, нийтийн хоолны аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг хааж, аль болох олон нийтийн харилцаанаас татгалзаж, гэрээсээ ажиллахыг зөвлөж байсан.

5 дугаар сарын 11-ээс Засгийн газраас хатуу хөл хориог сулруулах арга хэмжээг аажмаар авч эхэлсэн. Тухайлбал, хүүхэд харах үйлчилгээ, бага, дунд сургуулиуд болон ихэнх бизнес эрхлэгчид (үүнд үсчин, ресторан, кафе болон соёлын байгууллагууд)-ийн үйл ажиллагааг нээсэн. Үүнээс гадна хаалттай талбайд 100-аас илүүгүй хүн цугларахыг зөвшөөрсөн бөгөөд кино театр, кафе, ресторанд орох хүний тоог хязгаарлаагүй бөгөөд Европын холбооноос бусад 14 орны аялагчдын зорчих эрхийг цуцалсан. Гэсэн хэдий ч халдварын тоо аажмаар нэмэгдсэн тул хязгаарлалт бүхий хэд хэдэн хориг арга хэмжээг дахин зарласан. Улсын хэмжээнд хэсэгчилсэн хоригийг 10 дугаар сарын 14-өөс 12 сарын дунд үе хүртэл сэргээж, дараах хязгаарлалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна. Үүнд:

- бүх хүнсний болон ундааны цэгүүдийг хаах (зөвхөн авахыг зөвшөөрнө);
- жижиглэнгийн дэлгүүрүүд 20.00 цагт хаах;
- ихэнх олон нийтийг хамарсан арга хэмжээ зохион байгуулахыг хориглох;
- боломжтой бол гэрээсээ ажиллах;
- 20.00 цагаас хойш олон нийтийн газар согтууруулах ундаа, эм (soft drugs) хэрэглэхгүй байх;
- өөр өөр гэр бүлийн 4-өөс дээш хүн цугларахыг хязгаарласан.

11 сарын 4-өөс эхлэн халдварыг цаашид хязгаарлах зорилгоор хоёр долоо хоногийн турш нэмэлт хязгаарлалт тогтоосон. Үүнд: музей, кино театр, цэцэрлэгт хүрээлэнг хааж, цугларалтыг өөр өөр гэр бүлийн 2-оос илүүгүй хүн байхаар хязгаарлалт тогтоосон. Халдварын тархалт нэмэгдэж байгаатай холбогдуулан 1 дүгээр сарын дунд үе хүртэл гадаадад аялахгүй байхыг зөвлөж байна.

ШИНЭ ЗЕЛАНД УЛС

Тус улсад анхны тохиолдол 2 дугаар сарын 28-нд бүртгэгдсэн. Одоо нийт тохиолдол-2050, нас баралт-25, эмчлэгдсэн-1956, эмчлэгдэж байгаа-69 байна. (11 сарын 30-ны байдлаар)¹³¹

Вирус дотооддоо халдварласны дараа 3 сарын 25-д тус улс 4 дүгээр түвшний хязгаарлалт (Alert Level 4) руу шилжсэн. Эрх баригчид улсын хэмжээнд бэлэн байдал (state of emergency) зарлаж нэн шаардлагатай бус бизнесийн үйл ажиллагааг хааж, бүх арга хэмжээ, цугларалтыг цуцлаж, сургуулиудыг хаах зэрэг хүчтэй хязгаарлалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн. 3 сарын 19-ний өдөр бүх хилээ оршин суугчдаас бусад хүмүүст хаасны дараа буцаж ирсэн иргэдэд 4 сарын 10-аас хойш хоёр долоо хоногийн хугацаанд тусгаарлалтын дэглэм тогтоосон

¹³¹ https://www.worldometers.info/coronavirus/?utm_campaign=homeAdvegas1?

бөгөөд одоог хүртэл хил хаасан болон хорио цээрийн шаардлага хэвээрээ үйлчилж байна. Окландад дараах түвшний хязгаарлалтуудыг зарласан.

- 8 сарын 12-нд 3 дугаар түвшин
- 8 сарын 30-нд 2.5 дугаар түвшин
- 9 сарын 24-нд 2 дугаар түвшин
- 10 сарын 22-нд 1 дүгээр түвшний хязгаарлалтад шилжсэн.

Одоо нийгмийн амьдрал бараг хэвийн шахуу үргэлжилж байгаа бөгөөд олон нийтийн газар маск зүүхийг шаардахгүй байгаа ч маскаа тогтмол зүүхийг зөвлөж байна.

Тус улс КОВИД-19 цар тахлын халдварыг хянах зорилгоор ажиглагч төхөөрөмж программ (NZ COVID Tracer app)-ыг ашиглаж байна. 11 сарын 27-ны байдлаар 2,384,300 хүн бүртгүүлсэн байна. Тус программаар иргэд өөрийн явсан газар болон биеийн байдлын талаар мэдээллээ оруулж сүүлийн 2 долоо хоногийн мэдээллээ хянахад тусалдаг байдаг.

БНСУ

Тус улсад КОВИД-19-ийн анхны батлагдсан тохиолдол 2020 оны 1-р сарын 20-нд бүртгэгдсэн. Одоо нийт тохиолдол-33.824, нас баралт-523, эмчлэгдсэн-27.542, эмчлэгдэж байгаа-5759 байна. (11 сарын 29-ны байдлаар)¹³²

БНСУ нь КОВИД-19-ийн тархалтын үед хамгийн оновчтой түргэн шуурхай шийдвэр гаргасан орнуудын нэг бөгөөд өнөөдрийн байдлаар (2020.11.29) Өмнөд Солонгос улсад нийт 3.046.971 удаа шинжилгээ хийснээс (Tests Performed) КОВИД-19-ийн батлагдсан тохиолдол 33.824, тусгаарлалтаас гарсан иргэдийн тоо 27.542, тусгаарлалтад байгаа иргэдийн тоо 5759, нас барсан иргэдийн тоо 523 хүрээд байна.¹³³ БНСУ-ын Засгийн газар КОВИД-19 цар тахлын тархалтын эсрэг тогтвортой, урт хугацааны нийгэм болон эдийн засагт сөрөг нөлөөгүй, иргэдийн өдөр тутмын амьдралд саад учруулахгүй байх шийдвэрүүд гаргахыг зорилго болгосон байна.

БНСУ-д КОВИД-19-ийн батлагдсан тохиолдлын тоо хурдацтай өсч буй үед бүс нутгийн тархалтыг хязгаарлахын тулд Засгийн газраас олон хүн цуглардаг арга хэмжээ, уулзалтад оролцохгүй байх, гадагшаа гарахаас татгалзах, гэрээсээ ажиллахыг ард иргэддээ журам болгосон. 2020 оны 6 сарын 28-ны өдрөөс эхлэн олон янзын хориг тавих нэршлийг “Нийгмийн харилцаанаас зай барих” гэж нэгтгэн КОВИД-19 тахлын онцгой байдал болон хорио цээрийн арга хэмжээний эрчээс хамааран 1-3 үе шатад хуваан хэрэгжүүлсээр ирсэн.

2020 оны 11 сарын 1-ний өдөр Засгийн газраас КОВИД -19-ийн урт хугацааны туршид хорио цээрийн тогтолцоог бий болгох шаардлагатай гэсэн шийдвэрийн дагуу 3-5 үе шатад (1.5, 2.5 үе шатыг шинээр бий болгосон) хувааж нийгмийн харилцаанд зай барих төлөвлөгөөг зарласан бөгөөд Ерөнхий сайд Жон Сэг Юн “Нийгмийн харилцаанаас зай барих” 5 үе шаттай өөрчлөлтийг танилцуулсан. Энэ нь 11 сарын 7-ны өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэн ба үе шатыг дээшлүүлэх хэмжүүр нь улам хатуу чанд болж нийт үндэстний гэхээс илүүтэйгээр бүс нутаг бүрийг тусад нь авч үзэх болсон байна.

¹³² https://www.worldometers.info/coronavirus/?utm_campaign=homeAdvegas1?

¹³³ <http://ncov.mohw.go.kr/en>

**Нийгмийн харилцаанаас зай барих системийг өөрчлөн
байгуулсан шат дараалал**

1-р үе шат	1.5-р үе шат	2-р үе шат	2.5-р үе шат	3-р үе шат
Халдвараас урьдчилан сэргийлэх үе	Бүс нутгийн тархалтын үе шат		Улс нийтийн тархалтын үе шат	
Нийгэм дэхь зай барилт	Бүс нутгийн тархалтын эхлэл	Бүс нутгийн тархалт түргэсэх, улсын хэмжээнд тархалт эхлэх	Улсын хэмжээнд бүрэн тархах	Улс даяар тархах

(Эх сурвалж: БНСУ-ын Эрүүл мэнд Халамжийн яам)

Нийгмийн харилцаанаас зай барих үе шатыг урьдчилан сэргийлэх (1-р үе шат), бүс нутгийн тархалтын үе шат (1.5, 2-р үе шат), улс нийтийн тархалтын үе шат (2.5, 3-р үе шат) гэж ерөнхийд нь хувааж, бүс нутгийн тархалтын үе шат болон улс даяарх тархалтын үе шатыг дотор нь 1.5 болон 2.5 гэсэн үе шатыг нэмэн нийт 5 үе шат болгон хуваасан байна. Нийгмийн харилцаанд зай барих үе шатыг дээшлүүлэх шалгуурыг бүс нутаг тус бүрээр хүнд байгаа өвчтнүүдийн орны хүрэлцээ болон долоо хоног тутмын тархалтын байдлыг харгалзан тогтоодог.¹³⁴

Эрчимт эмчилгээний орны тоонд хүрэлцэхүйц батлагдсан тохиолдлын долоо хоногийн дундаж тоог гол үзүүлэлт болгодог бөгөөд халдварын нөхөн үржихүйн индекс гэх мэт бусад туслах үзүүлэлтийг хамтад нь авч үздэг байна.

ВЬЕТНАМ УЛС

2020 оны 1 дүгээр сард КОВИД-19-ийн анхны тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд өнөөг хүртэл нийт 1341 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 35 хүн нас барж, 127 хүн одоогийн байдлаар эмчлэгдэж байна.¹³⁵ 16000 гаруй хүн хорио цээрийн дэглэмд, үүнээс тодорхой тооны хүмүүс гэртээ тусгаарлалтанд байна. Тус улсад сүүлийн 78 хоногийн хугацаанд шинээр тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

Хүн ам олноор бөөгнөрсөн том хотуудад эрсдлээс хамгаалах, халдварын тохиолдлоос сэрэмжлэх гар утасны аппликейшнийг ашиглах боломжтой бөгөөд одоогоор нийт хүн амын 60% нь энэхүү аппликейшнийг суулгасан байна. Шинээр зохион бүтээгдсэн, халдвартай иргэдийн хавьтлуудыг тогтоох Bluezone аппликейшнийг 4 долоо хоногийн дотор 20 сая иргэн буюу хүн амын 20% суулгасан байна.

2020 оны эхний 9 сард ДНБ сүүлийн 20 жилийн хугацаанд хамгийн доод төвшин буюу 2.12%-д хүрч, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбарууд, ялангуяа тээвэр, аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа эрхлэгчдэд хүндээр туссан байна.

2020-04-23-нд улс даяар тогтоосон онц байдлыг цуцалсан боловч Да Нанг болон Хой Ан мужуудад ахин гарсан тархалтын улмаас 7 дугаар сарын 28-нд эдгээр мужуудад дахин хөл хорио тогтоон, зай барих журмыг мөрдөж эхэлсэн байна.

Үүний дараа хэд хэдэн мужуудад мөн зай барих журмыг мөрдөж эхэлсэн байна. Да Нанг болон Хай Дуонг мужуудад 5 долоо хоногийн турш мөрдсөн дотоод аяллын

¹³⁴ Covid-19 Цар Тахлын Үед Бнсу-Ын Хариу Апра Хэмжээ Авсан Бодлого Б.Урангоо

¹³⁵ <https://www.worldometers.info/coronavirus/#countries>

хоригийг 9 дүгээр сарын 05-аас цуцалсан байна. Есдүгээр сарын сүүлээр зай барих хоригийг цуцалж, нэн яаралтай бус үйлчилгээний хоригийг мөн цуцалсан байна. Хүмүүсийн өдөр тутмын амьдралыг хэвийн горимд шилжүүлэх зорилгоор цар тахлын тархалтаас сэргийлэх шинэ удирдамжийг боловсруулан гаргасан байна. Олон улсын аялал жуулчлалын хориг өнөөг хүртэл хэвээр мөрдөгдөж байна. Гэвч Засгийн газраас 9 дүгээр сарын 19-ний өдрөөс эхлэн зарим мужуудад олон улсын худалдааны аяллыг тодорхой хязгаартайгаар зөвшөөрсөн ба богино хугацаагаар ирсэн гадаадын иргэдийг 14 хоногийн карантинд байлгах журам тогтоосон байна. Засгийн газраас КОВИД-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх бодлогыг чангатгаж, 2020-11-15-ны өдрөөс олон нийтийн газар амны хаалтгүй яваа иргэдийг 1 сая Вьетнам Донг VND (43 ам доллар)-оос 3 сая VND (120 ам доллар) хүртэл торгууль ногдуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

СЛОВЕНИ УЛС

Тус улсад 2020 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдөр КОВИД-19 цар тахлын анхны тохиолдол батлагдсан. 11 дүгээр сарын 26-ны өдрийн байдлаар 2.079.056 удаагийн шинжилгээ хийснээс 75 370 тохиолдол батлагдаж, тусгаарлалтаас гарсан 53 687, тусгаарлалтад байгаа 20 299, нас барсан 1432 байна.

2020 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдөр тус улсад дахин хөл хорио тогтоож, бүх шатны боловсролын байгууллага, бизнесийн байгууллага, худалдаа, үйлчилгээний газруудыг хааж, КОВИД-19 цар тахлын улмаас Словени улс руу шилжин суурьших, аялахыг хязгаарлаж, Дотоод хэргийн яам Хорват улсаас хууль бусаар хил нэвтрэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хилээ хаах шийдвэр гаргажээ. Мөн гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүмүүсийн орогнол хүсэх эрхийг түр түдгэлзүүлэв.

НОРВЕГИ УЛС

Норвеги улсад 2020 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдөр КОВИД-19 цар тахлын анхны тохиолдол батлагдсан бөгөөд 11 дүгээр сарын 26-ны өдрийн байдлаар 2,224,045 удаагийн шинжилгээ хийснээс нийт 35,546 тохиолдол батлагдаж, тусгаарлалтаас гарсан 20,956, тусгаарлалтад байгаа 14,262, нас барсан 328 байна.

Үндэсний арга хэмжээ¹³⁶ /11 дүгээр сарын 10-ны өдрөөс/

- Амины орон сууц, цэцэрлэг, зуслангийн байшинд олон нийтийн цугларалт зохион байгуулах, зочлоход өрхийн гишүүдээс гадна таваас хэтрэхгүй байх;
- Олон нийтийн газар зохион байгуулагдах хувийн арга хэмжээнд оролцогчдын тоо дээд тал нь 50-аас хэтрэхгүй байх;
- Номын сангаас бусад соёл, амралтын үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжүүдийг хаах;
- Архи, согтууруулах ундаагаар үйлчилдэг бүх газрыг хаах;
- Ресторан, хоолны газрууд 22 цаг хүртэл ажиллах;
- Худалдааны төв болон хүнсний дэлгүүрийг хэвийн ажиллуулж, харин үйлчлүүлэгчид бие биеэсээ хоёр метрийн зай барих;
- Ахлах сургуулиудад халдвар хамгааллын арга хэмжээ авч бүх чиглэлээр суралцаж буй оюутнууд алсын зайнаас хичээллэхэд бэлэн байх;

¹³⁶ <https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/regional-country/country-responses/lang--en/index.htm#NO>

- Хотын захиргаанаас оршин суугчдад долоо хоногт арваас дээш хүнтэй нийгмийн харилцаанд орж болохгүй гэсэн үндэсний арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж байна.

БНХАУ

Тус улсад КОВИД-19-ийн анхны тохиолдол 2019.12.29-нд бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн хатуу хорио цээрийн дэглэмийг тогтоон, хорио цээрийн дэглэм зөрчсөн хүмүүст авах арга хэмжээг чангатгаж хэрэгжүүлсэн, худал мэдээлэл тараах явдалтай хатуу тэмцэн, вирусийн халдварын тархалтыг тогтоох, хянах улсын системийг бий болгосон.

Коронавирусийн өндөр тархалттай 1-2 дугаар саруудад техник технологийн дэвшлийг өргөн ашиглан (дрон хөөргөж хяналт, ухуулга сурталчилгаа хийсэн, хүнд ноцтой өвчтөн рүү робот оруулсан гэх зэрэг) иргэдийн хөдөлгөөнийг хянасан, зэвсэгт хүчний бие бүрэлдэхүүнд халдвар тархаахгүй байх тал дээр онцгой анхаарсан, түр эмнэлгүүдийг богино хугацаанд байгуулж тэдгээрт хөнгөн өвчтнүүдийг хэвтүүлэн тусгаарлаж, хот суурин газар болон халдвар тархсан газруудын ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг сайн хийсэн, халдвар тархсан газарт хэрэглэгдэж байсан мөнгөн дэвсгэртүүдийг хүртэл ариутгаж, тусгаарласан гэх мэт ажлуудыг шуурхай авч хэрэгжүүлсэн. Мөн улс орон даяарх нийтийн тээврийн сүлжээ газруудад нийт 14 000 эрүүл мэндийн үзлэгийн цэгүүдийг байгуулан, сургуулиудын эхлэх хугацааг хойшлуулж, хүн амын зорчих хөдөлгөөнийг эрс бууруулсан төдийгүй цөөн хэдэн долоо хоногийн дотор Ухань хотын 9 сая иргэнийг SARS-CoV-2 өвчний шинжилгээнд хамруулсан. Мөн хавьтлыг хайж тогтоох талаар маш үр дүнтэй улсын системийг бий болгосон байна. Энэ үед Хубэй мужийн Чаньжян хот (1 сая орчим оршин суугчтай)-ын дарга вирусийн халдвар авсан байж болзошгүй хүний талаар мэдээлэл өгч, шинжилгээгээр халдвар авсан нь тогтоогдсон нөхцөлд 10 мянган юань /1425 ам.доллар/-ийн урамшуулал олгох шийдвэр гаргасан. Ийнхүү халдварын голомттой бүсэд (Хубэй мужийн Ухань болон бусад 15 хот, 50 сая хүн ам) карантин тогтоох, олон нийтийн тээвэр, үүнд автобус, галт тэрэг, нисэх онгоц, усан онгоц зэргийн хөдөлгөөнийг түр хааж, хөл хорио тогтоосноос гадна үйлдвэр, сургууль, оффисуудын үйл ажиллагааг түр зогсоож, ажлаа гэрээсээ хийхийг уриалсан зэрэг арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн байна.¹³⁷

Хятад улсын 1 дүгээр сарын 29-нөөс 2 дугаар сарын 29-нийг хүртэлх нийтийн эрүүл мэндийн талаарх энэхүү арга хэмжээний үр дүнд 1,4 сая халдвар ба 56 000 үхлийн тохиолдлоос тус тус урьдчилан сэргийлж чадсан байна.

3-р сараас дотоодын халдварыг хяналтандаа авч гадаадаас импортлогдсон халдварын тохиолдлын эсрэг арга хэмжээ авч эхэлсэн. Улмаар 6 дугаар сар гэхэд халдварын тохиолдлуудыг бүрэн хяналтандаа авсны дараагаас эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээг шат дараатай авч хэрэгжүүлэх шат руу шилжсэн байна.

ЯПОН УЛС

Япон улсад КОВИД-19-ийн анхны тохиолдол 2020 оны 1 сарын 16-нд бүртгэгдсэн. 11 сарын 29-ний өдрийн 23:59 цагийн байдлаар¹³⁸ нийт халдвар авсан хүний тоо 147568, биеийн байдал хүнд 462, нас барсан 2139, эдгэрсэн хүний тоо 122550 байна.

¹³⁷ <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/chinas-response-shows-how-bold-decision-making-can-contain-coronavirus/>

¹³⁸ Япон дахь халдвар авсан хүмүүсийн тоо (NHK-ийн тойм)

Тухайн үед Засгийн газрын эрх баригчид уг вирусийн дэгдэлтийн эсрэг эрүүл мэндийн болон хилийн хорионы тодорхой арга хэмжээнүүдийг авсан ба 2-р сарын 27-ны өдрийн 00 цагаас эхлэн Япон улсын хилээр нэвтрэхээс өмнө 14 хоногийн хугацаанд зарим нэг нэр дурдсан улсуудад зорчсон зорчигчдыг тодорхой бус шалтгаанаар хил нэвтрэхийг хориглосон. Үүний дараа Ерөнхий сайд Абэ Шинзо нь Японы 7 мужид 4 дүгээр сарын 7-ны өдөр “Онц байдал” зарлаж, ард иргэдийг гэртээ байх, сургууль цэцэрлэгийн үйл ажиллагааг зогсоох, нийтийн үйлчилгээний газруудыг хаан бусад эмнэлэг эрүүл мэндийн төв, эм ханган нийлүүлэх байгууллага, хүнс хангамжийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжиж байсан. 5 сарын 4-ний өдөр Ерөнхий сайд нь Онц байдлыг улс орон даяар 5-р сарын 31-ний өдөр хүртэл зарласан. Мөн Олимпын арга хэмжээг 2021 оны 7-р сарын 23-ны өдрөөс 8 сарын 8-ны өдөр болгон хойшлуулсан.

Бүс нутаг бүрт халдварын өөр "үе шатууд":

Засгийн газрын дэд хорооноос халдварын нөхцөл байдлыг үе шат болгон хуваан арга хэмжээ авч байсан боловч муж бүрийн халдварын үе шатууд өөр өөр байгаагаас шалтгаалан авч буй арга хэмжээ төдийлөн үр дүнгүй байсныг анхаарч наймдугаар сард дараах үе шатуудад хуваан ангилсан.¹³⁹

- Халдвар үе үе тохиолдох "1-р үе шат"
- Халдвар аажмаар нэмэгдэх "2-р үе шат"
- Халдвар хурдацтай нэмэгдэх "3-р үе шат"
- Халдвар хүчтэй тархах "4-р үе шат"
- Эдгээр үе шатуудыг дүгнэхдээ олон тооны индексүүдийг харгалзан үздэг.

ТАЙВАНЬ УЛС

2003 онд хөрш зэргэлдээх улс оронд амьсгалын цочмог хам шинж /SARS/ дэгдсэн тухай бодит мэдээллийг нуун дарагдуулсны улмаас Тайваньд асар их хор хохирол учруулсан ба Тайванийн 73 иргэн амьсгалын цочмог хам шинжийн /SARS/ улмаас амь насаа алдаж байсан.

Шинж тэмдэг илэрсэн оршин суугчид эсвэл зорчигчид дотроос 14 хоног гэрийн хорио цээр сахих шаардлагатай иргэдэд Тайванийн Засгийн газраас байршил тогтоогчтой утас тарааж хяналт тавьсан. Бүх иргэдэд маск тараасан.

СИНГАПУР УЛС

Сингапурт өвчлөөгүй бол маск зүүхгүй байж болохыг зөвлөж байсан ч 2020 оны 4-р сараас эхлэн хүн бүр гадуур явахдаа заавал маск зүүхийг үүрэг болгож ард иргэдээ олон удаа хэрэглэх даавуун маскаар хангасан байна.

Сингапур улсад ажлын байран дахь урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, ажилчдын эрүүл мэндийг тогтмол хянах үүрэг бүхий менежерийг томилж ажиллуулсан байна.

Өдөр тутмын PCR-ийн шинжилгээг 13000-40000 болгон нэмэгдүүлж уламжлалт аргаар тархалтыг хянахаас гадна гар утасны аппликейшн ашиглаж байна.

Аялагчдыг нэвтрүүлэхийг хориглосон ба шаардлагатай иргэдээс шинжилгээ авч 14 хоног гэрээр тусгаарлалтад оруулсан байна.

¹³⁹ <https://www3.nhk.or.jp/news/special/coronavirus/committee/>

ХОЁР. УЛС ОРНУУДЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

НИДЕРЛАНД УЛС

Цар тахлын дэгдэлт эхэлснээс хойш төсвийн цуврал арга хэмжээг авч эхэлсэн бөгөөд энэ өвчний дэгдэлтээс үүдсэн эдийн засгийн үр нөлөөг бууруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна. Эхний хоёр дэмжлэгийн багцад (3, 5 сард тус тус зарласан) 2020 онд 33 тэрбум евро (ДНБ-ий 4.2%)-тай тэнцэх зардлын арга хэмжээг багтаасан. Тухайлбал:

1. Орлого нь 20 ба түүнээс дээш хувиар буурна гэж таамаглаж буй компаниудад зориулж цалингийн зардлын 90 хүртэлх хувийн нөхөн олговор;
2. Нөлөөнд өртсөн салбаруудын нөхөн олговор (эмнэлэг, аялал жуулчлал, хөдөө аж ахуй, соёл урлаг болон бусад);
3. Жижиг дунд болон хувиараа бизнес эрхлэгчид, гарааны бизнес, инновацийн жижиг компаниудад үзүүлэх дэмжлэг;
4. Богино хугацааны ажлын төлөвлөгөөг өргөжүүлэх (ажилтнуудаа дор хаяж 20 хувь бууруулах шаардлагатай компаниудын ажилгүйдлийн тэтгэмжийн нөхөн олговор олгох);
5. Тогтмол зардлаа санхүүжүүлэхэд нь зориулж ЖДҮ эрхлэгчдийн дэмжлэг¹⁴⁰ гэх мэт.

*Эдийн засаг, хөдөлмөр эрхлэлтийг сэргээх:*¹⁴¹

Цар тахлын дэгдэлтийн үеийн эдийн засгийн нөлөөллийг бууруулах төсвийн багц арга хэмжээ зарласан. Энэхүү багцад дараагийн гурван сарын хугацаанд ойролцоогоор 10-20 тэрбум евро (ДНБ-ий 1-2 хувь) зарцуулах арга хэмжээнүүдийг багтаасан. Нэмж дурдахад, компаниуд татварын төлбөрийг торгуульгүйгээр хойшлуулж, хүлээгдэж байгаа болон буурсан үйл ажиллагааны түвшинг үндэслэж түр татварыг тооцох боломжтой. Эдгээр арга хэмжээг 9 сарын сүүл хүртэл авч хэрэгжүүлсэн байна. Бүх татварын үндсэн хөрөнгийн татвар болон нөхөн сэргээлтийн хүүг 2020.10.1 хүртэл 0.01 хувь болгон бууруулсан. Татварын бусад арга хэмжээнүүд, тухайлбал хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэг хүмүүсийн цагийн шалгуурыг хөнгөлөх болон моргежийн зээлийн төлбөрийн хөнгөлөлтийг мөн 2020 оны 9 сарын сүүл хүртэл сунгасан. Мөн хамгийн эмзэг компаниудад хөрвөх чадварын асуудлыг зохицуулахад нь олон нийтийн баталгааны төлөвлөгөө, ялангуяа Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчийн зээлийн санг өргөжүүлсэн.

- Нидерландын Төв банкнаас зээл олгоход нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор гурван том банкны системийн нөөцийн шаардлагыг бууруулсан. Томоохон банкууд ЖДҮ эрхлэгчдэд зээлийн төлбөрөө зургаан сараар хойшлуулахыг зөвшөөрчээ.
- Хөдөө аж ахуй, байгаль орчин, хүнсний чанарын яам нь тариалан эрхлэгчдэд олгосон эргэлтийн хөрөнгийг түр хугацаагаар санхүүжүүлэх, жижиг дунд фермерийн аж ахуйд зориулсан ЖДҮ-ийн зээлийн баталгааны төлөвлөгөөний нэг хэсэг болох цэцэрлэгжүүлэлтийн компаниуд болон фермерийн аж ахуйд олгосон зээлийн батлан даагчийн үүрэг гүйцэтгэнэ.

¹⁴⁰ Policy Responses to COVID19 (imf.org)

¹⁴¹ Country policy responses (COVID-19 and the world of work) (ilo.org)

- Соёлын байгууллагуудыг дэмжих зорилгоор 300 сая еврогийн багцыг нэмсэн.
- 4 сарын 28-нд Засгийн газраас санхүүгийн дэмжлэгийг өргөжүүлж, ЖДҮ эрхлэгчдийн зээлийн баталгааны төлөвлөгөөний дагуу шалгуур үзүүлэлтийг зөөлрүүлсэн бөгөөд зээлийн хугацааг 4 жил болгосон.
- Гарааны болон жижиг компаниуд (scale-ups)¹⁴² 9 сарын сүүлч хүртэл Corona Bridging Loan-ийн зээлийн хүсэлт гаргаж болох бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд маш олон бизнес эрхлэгч өргөдөл ирүүлсэн тул Засгийн газраас 5 сарын 20-нд хоёр дахь ээлжийн санхүүжилт (150 сая евро)-ийг зарласан.
- Европын холбоо дунд болон том компаниудын хувьд 400-10 тэрбум еврогийн Коронагийн үеийн бизнесийн зээлийн баталгааны төлөвлөгөө (Corona Business loan guarantee scheme)-ний дагуу сунгахыг зөвшөөрсөн. Засгийн газар том болон дундаж компаниудын банкны зээл (компани тус бүрийн доод тал нь 1.5 сая, дээд тал нь 150 сая еврогоор сунгах)-д баталгаа гаргаж байна. Зээлийн хугацаа 6 жил.
- Бичил зээлийн үйлчилгээ үзүүлэгч (microcredit¹⁴³ provider) Qredits-аас зээл авсан ЖДҮ эрхлэгчид зээлээ 6 сарын хугацаанд төлөх шаардлагагүй. Энэ хугацаанд хүүг 2% болгон бууруулна. Засгийн газар Qredits-ийг 6 сая еврогоор дэмжиж байна.
- Засгийн газар жижиг, дунд бизнес эрхлэгч болон жижиг, дунд бизнесийн салбарт 750 сая еврогийн зээл олгохоор болсон. Энэхүү зээлийн хэмжээ нь 10-50 мянган еврогийн санхүүжилт шаардлагатай жижиг бизнес эрхлэгчид авах боломжтой. Төрөөс 713 сая еврогийн зээлийн батлан даагч болж байна.
- Орон нутгийн сонин, өргөн нэвтрүүлэг, цахим хуудас болон гэрт хүргэгддэг сонин (door-to-door newspapers)-д зориулж 11 сая еврогийн түр дэмжлэг олгох, Усан онгоцоороо далайд гарч чадахгүй байгаа загасчдад 5 долоо хоног хүртэлх хугацаанд санхүүгийн нөхөн олговор олгох (9 сая евро авах боломжтой) зэрэг арга хэмжээнүүдийг мөн авч байна.

ШИНЭ ЗЕЛАНД¹⁴⁴

2020-2021 оны төсөв болон өмнөх төсвийн багц хуулиудын дагуу Засгийн газар 2023-2024 оны хооронд 58.5 тэрбум шинэ зеланд доллар (NZ\$) (ДНБ-ий 19.5 хувь)-той тэнцэх хэмжээний санхүүгийн арга хэмжээ авахаа мэдэгдсэн. Нэгдсэн дүнд КОВИД-19 хариу арга хэмжээ авах, нөхөн сэргээх сан багтдаг бөгөөд 14.1 тэрбум NZ\$-ийг хоёрдахь шатны болзошгүй нөхцөл байдалд төлөвлөсөн. Төсвийн зарласан арга хэмжээнд дараах арга хэмжээнүүд хамаарна:

1. Эрүүл мэндтэй холбоотой чадавхыг бэхжүүлэх зардлууд (NZ\$8 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.3 хувь)
2. Эмзэг бүлгийн иргэдийг хамгаалах нийгмийн хамгааллын зардлын байнгын өсөлтөд (NZ\$2.4 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.8 хувь)
3. КОВИД-19-ийн нөлөөнд ноцтой өртсөн ажил олгогчдыг дэмжих цалингийн татаас (NZ\$14.8 тэрбум буюу ДНБ-ий 4.9 хувь)

¹⁴² A scaleup (company) is a company who has an average annualized return of at least 20% in the past 3 years with at least 10 employees in the beginning of the period (OECD, 2007)

¹⁴³ Microcredit is a business loan up to €50,000.

¹⁴⁴ Policy Responses to COVID19 (imf.org)

4. Ажилгүй болсон иргэдийг дэмжих орлогын тэтгэмжийн төлбөр (NZ\$0.6 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.2 хувь)
5. Мөнгөн гүйлгээнд туслах бизнесийн татвар дахь байнгын өөрчлөлтийн төлбөр (NZ\$2.8 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.9 хувь)
6. Дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалт (NZ\$3.8 тэрбум буюу ДНБ-ий 1.3 хувь)
7. Тээврийн төслүүд (NZ\$0.6 тэрбум ДНБ-ий 0.2 хувь)
8. Татварын алдагдлыг нөхөх түр төлөвлөгөө (NZ\$1 тэрбум буюу ДНБ-ий 1.0 хувь)
9. Нисэхийн салбарыг дэмжих (NZ\$0.6 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.2 хувь)
10. Аялал жуулчлалыг сэргээх багц (NZ\$0.4 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.1 хувь)
11. Засгийн газрын орон сууцжуулах хөтөлбөр (NZ\$0.7 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.2 хувь)
12. Сургуулийн дэд бүтцийг шинэчлэх (NZ\$0.2 тэрбум буюу ДНБ-ий 0.1 хувь) гэх мэт.

Засгийн газар ачаа тээврийн үйл ажиллагаа, дотоодын болон олон улсын хязгаарлагдмал нислэгийг үргэлжүүлэхэд зориулж Шинэ Зеландын агаарын тээвэр (Air New Zealand)-тэй NZ\$0.9 тэрбумийн өрийн санхүүжилтийн гэрээг байгуулсан. Засгийн газар 2023 оныг дуустал 50 ба түүнээс бага ажилтантай жижиг бизнес эрхлэгчдэд 100 мянган NZ\$ хүртэлх зээл олгоно.

Шинэ Зеландын нөөцийн банк 5 дугаар сарын 26-аас эхлэн 6 сарын хугацаанд 3 жилийн хугацаатай 0.25 хувийн хүүтэй урт хугацааны санхүүжилтийн төлөвлөгөөг нэвтрүүлсэн. 8 сарын 26-аас хугацаатай зээлийн нөхцөл (TLF)-ийн зээлийн хугацааг 5 жил болгон сунгаж, уг нөхцөлийг 2021.02.01 хүртэл сунгасан. Зээлийн эрсдлийн 80 хувийг Засгийн газар хариуцдаг тул шаардлага хангасан барьцаа хөрөнгө шаарддаг. 8 сараас Бизнесийн санхүүгийн баталгааны төлөвлөгөөг өргөжүүлж зээлийн дээд хэмжээг NZ\$ 0.5-5 сая болгон нэмэгдүүлж, хамгийн дээд хугацааг 3-5 жилээр сунгаж, дунд хэмжээний компаниудад зээлийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх боломжийг олгосон. Бизнесийн санхүүгийн баталгааны төлөвлөгөө банкуудад зээл олгоход нь туслах зорилгоор банкуудын үндсэн санхүүжилтийн харьцааг 75 хувиас 50 хувь болгон бууруулсан.

Засгийн газар, Шинэ Зеландын нөөцийн банк (The Reserve Bank of New Zealand), Шинэ Зеландын банкуудын холбоо, ЖДҮ болон орон сууцны эздийг дэмжих чиглэлээр санхүүгийн зарим арга хэмжээ авахаа мэдэгдсэн. Үүнд: КОВИД-19 ба Бизнесийн санхүүгийн баталгааны төлөвлөгөө (BFGS)-ний нөлөөлөлд өртсөн ЖДҮ болон моргежийн зээлдэгчдэд олгох үндсэн зээл, хүүгийн төлбөрийг зургаан сарын хугацаатай хойшлуулсан.

Засгийн газраас санхүүгийн тогтвортой байдалд хувь нэмэр оруулах бусад арга хэмжээний хүрээнд орон сууцны төлбөрийг зургаан сарын хугацаанд царцаах, түрээсийн хугацааг 3-6 саруудад хязгаарлах арга хэмжээг авсан. Бизнес эрхлэгчид одоо байгаа өр төлбөрөө долоон сарын хугацаагаар хойшлуулах боломж олгосон.

БНСУ

Үндэсний Ассамблей КОВИД-19 цар тахлын үед эдийн засгийн нөлөөллийг зохицуулах зорилгоор нийт 3 удаа 35 их наяд вонын (ойролцоогоор 29 тэрбум ам доллар) нэмэлт төсвийг баталжээ. Энэ нь 1972 оноос хойш Үндэсний Ассамблей нэг жилийн хугацаанд гурван нэмэлт төсвийг баталсан анхны тохиолдол болсон байна. (02.25.2020)

Халдвартай бүсэд орших жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд татварын тусгай хөнгөлөлтийг хоёр дахин нэмэгдүүлсэн. Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд татварын тусгай хөнгөлөлтийн дээд хэмжээг хоёр дахин (15% -иас 30%) нэмэгдүүлсэн. Энэ нь орлогын албан татвар, аж ахуйн нэгжийн албан татварыг жижиг бизнес эрхлэгчдийн 60%, дунд бизнес эрхлэгчдийн 30% -иар бууруулжээ. Үүнд баар, ресторан, үл хөдлөх хөрөнгийн түрээсийн бизнес гэх мэт бүх салбарууд хамаарна.

Үндсэн зээл, хүү, татвар (PIT): Түрээслэгч нь сайн дураараа түрээсийн төлбөрийг бууруулсан тохиолдолд 2020 оны эхний хагаст түрээсийн төлбөрийн 50%-тай тэнцэх хэмжээний татварыг орлогын албан татвар эсвэл корпорацийн албан татвараас суутгана.

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (VAT) жижиг бизнес эрхлэгчдэд зориулсан НӨАТ-ын журамд эргэлтийн босгыг 2021 оныг дуустал 30 сая воноос 80 сая вон болгон өсгөсөн. Үүнээс гадна 48 сая воноос доош эргэлттэй бизнес эрхлэгчдийг НӨАТ-аас чөлөөлнө.¹⁴⁵

СЛОВЕНИ УЛС

Эдийн засгийг эрчимжүүлэх арга хэмжээ¹⁴⁶

- Банкны зээлээс үүсэх өр төлбөрийг 12 сараар хойшлуулах;
- ЖДҮ-дэд төрөөс хөнгөлттэй зээл олгох;
- Татварын мэдүүлэг, жилийн тайлан ирүүлэх, татвар төлөх хугацааг хойшлуулах, хугацааг сунгах;
- Хүнсний үйлдвэрүүдэд эргэлтийн хөрөнгийн зээл олгох;
- Экспортын бэлтгэлийн нэмэлт даатгалын зээлийг санал болгож, ингэснээр коронавирустэй холбоотой арилжааны болон арилжааны бус эрсдэлийн даатгал, давхар даатгалд хамруулах боломжийг олгох;
- Хөрвөх чадварын зээлийг аялал жуулчлал, автомашин, тээврийн салбар болон бусад үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг бичил компаниуд, ЖДҮ эрхлэгчдэд тулгарч буй асуудлыг арилгахад зориулагдсан (40 сая еврогоос 125,000 евро хүртэлх) зээл олгох;
- Ажилгүйдэл ихтэй, хил орчмын бүс нутгийн компаниудад зориулсан бичил зээл (5,000 еврогоос 25,000 евро хүртэлх) олгох.

Үндсэн үзүүлэлтүүд	2018	2019	2020	2021
ДНБ (тэрбум ам.доллар)	54.06	53.75	51.80	59.48
ДНБ (Тогтмол үнэ, жилийн хувь өөрчлөлт)	4,1	2,4	-6,7	5,2
Нэг хүнд ногдох ДНБ (ам.доллар)	26	25	25	28
Засгийн газрын ерөнхий тэнцэл (ДНБ-ний хувиар)	0,4	0,3	-6,8	-2,6
Улсын ерөнхий өр (ДНБ-ний хувиар)	70,4	66,1	81,0	78,0
Инфляцийн түвшин (хувь)	1,7	1,6	0,5	1,8
Ажилгүйдлийн түвшин (Ажиллах хүчний хувиар)	5,1	4,6	8,0	6,0
Одоогийн данс (тэрбум ам.доллар)	3,17	3,05	2,34	2,33
Урсгал данс (ДНБ-ний хувиар)	5,9	5,7	4,5	3,9

Эх сурвалж: ОУВС - Дэлхийн эдийн засгийн төлөв байдлын мэдээллийн сан
Тэмдэглэл: (d) Тооцоолсон мэдээлэл

¹⁴⁵ Overview of Country Tax Policy measures in response to Covid-19 crisis

¹⁴⁶ <https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/slovenia/economical-context>

Словени Улсын парламентаас 2020 оны 4 дүгээр сарын 02-ны өдөр баталсан “Коронагийн эсрэг” хуулиар дараах асуудлыг зохицуулжээ. Үүнд:

- Цалин тэтгэмжийн нөхөн олговор;
- Нийгмийн шимтгэлийг чөлөөлөх;
- Групп болон тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг чөлөөлөх;
- Өвчний чөлөө;
- Хямралын үед олгох нэмэгдэл;
- Ажлын цагийг богиносгох;
- Эдийн засагт туслах арга хэмжээ;
- Аялал жуулчлалын салбарт үзүүлэх санхүүжилт;
- Хөдөө аж ахуй салбарт үзүүлэх санхүүжилт;
- Цар тахлын үеийн хөдөлмөрийн гэрээ сунгах;
- Хилээр нэвтрэх;
- Халдвар авсан хүнд цалин хөлс, нөхөн олговор олгох;
- Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, ЖДҮ-дэд туслах;
- Эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнуудад зориулсан нэмэлт цалин хөлс;
- Боловсролын байгууллагуудад зориулсан санхүүжилт;
- Тээврийн хэрэгслээр үйлчилдэг байгууллагуудын зардлыг нөхөх;
- Нийтийн тээврийн хэрэгслийг зогсоосон, мөн хил хаасны улмаас ажил хийж чадахгүй болсон ажилчдад цалин хөлс, нөхөн олговор олгох;
- Цар тахлын үеийн нөхцөл байдлаас үүссэн ажлын байранд түр хөдөлмөрийн гэрээ байгуулах (зөвхөн төрийн байгууллага);
- Зайнаас ажиллуулах, ажлын цагийг уян хатан зохион байгуулах.

ВЬЕТНАМ УЛС

Вьетнам Улсын Засгийн газар эдийн засгийг дэмжих зорилгоор 284 их наяд VND буюу ДНБ-ий 3.6%-тай тэнцэх багцыг баталсан байна.

Засгийн газрын 41/СР тогтоолоор баталсан энэхүү багцад:

- нэмэгдсэн өртгийн албан татвар, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар болон газрын түрээсийг 5 сараар хойшлуулах;
- хувь хүний орлогын албан татварыг оны эцэс хүртэл хойшлуулах шийдвэрийг тус тус гаргасан байна.

2020 оны 8-12 хүртэл сарын хугацаанд шинээр хэрэгжүүлж буй арга хэмжээнд, албан татварыг 50%-аар бууруулах, дотооддоо үйлдвэрлэсэн авто машины онцгой татварыг хойшлуулах, газрын түрээсийг 15%-аар бууруулах, байгаль орчныг хамгаалах татварыг 30%-аар бууруулах, жижиг болон бичил бизнес эрхлэгчдийн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварыг 30%-аар бууруулах болон бусад төрлийн татвар, төлбөрийг тодорхой хэмжээгээр бууруулах зэрэг арга хэмжээнүүд багтсан байна.

2020-02-15-аас эхлэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг татвараас чөлөөлж, бизнесийн бүртгэлийн хураамжийг бууруулж (дөнгөж эхэлж буй өрхийн бизнесийн бүртгэлийн татварыг 1 жил хүртэл хугацаагаар чөлөөлж, Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн бүртгэлийн хураамжийг эхний 3 жилийн хугацаанд чөлөөлөх), компани, аж ахуйн нэгж болон ажилтнуудын тэтгэврийн сангийн хураамжийг хүү тооцолгүйгээр 3 сараар хойшлуулах зэрэг арга хэмжээнүүдийг Засгийн газраас хэрэгжүүлж байна.

Засгийн газрын 42/СР тогтоолын дагуу 36 их наяд VND (ДНБ-ий 0.5%-тай тэнцэх) мөнгөн тусламжийн багцыг КОВИД-19 цар тахалд өртсөн иргэд, айл өрхөд 2020 оны 4-6 сар хүртэл хугацаанд оногдуулахаар шийдвэрлэсэн байна. Энэхүү мөнгөн тусламжид Вьетнамын хүн амын 10% багтсан байна. Тус багцад хувийн сургуулийн багш нарыг мөн хамруулсан байна. Засгийн газраас боловсрол, эрүүл мэнд гэх мэт төрөөс хөрөнгө оруулалт шаарддаг салбаруудад 686 их наяд буюу ДНБ-ий 9%-тай тэнцэх хөрөнгийг зарцуулахаар баталсан байна. Гэвч эхний 10 сарын байдлаар энэхүү үйл ажиллагаанд төсөвлөсөн хөрөнгөнөөс 68% нь олгогдоод байна.

Хятадаас орж ирж буй импортын түүхий эдэд тавьсан хориг болон аялал жуулчлалын хоригос шалтгаалан хүндрэл учирсан нэхмэл, бөс бараа, компьютер, электрон бараа, аялал жуулчлал болон тээврийн салбаруудын үйл ажиллагааг дэмжихийн тулд Вьетнамын Төрийн банк арилжааны банкуудад зээл төлөлтийн хугацааг хойшлуулах эрх олгосон байна.

КОВИД-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Засгийн газар нь 23 сая ам доллартай тэнцэх санхүүгийн тусламжийг төв засгийн газрын төсвөөс эрүүл мэндийн салбарт зориулж баталсан байна.

Дээрх багцуудын хүрээнд хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагаа:

- 2020 оны 4-6 сар хүртэлх 3 сарын хугацаанд ядуу буурай айл өрх бүрт сар бүр 1 сая VND (43 ам доллар)-ын мөнгөн тусламж үзүүлсэн.
- Ажилгүйдлийн даатгалд хамрагдаагүй, ажилгүй болсон иргэд болон цар тахлын улмаас хоорондын зай барих журмын дагуу цаашид үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэх боломжгүй болсон аж ахуйн нэгжүүдэд ажлын гэрээгүй ажиллаж байсан ажиллагсдад зориулан 2020 оны 4-6 сар хүртэлх хугацаанд сар бүр 1 сая VND (43 ам доллар)-ын мөнгөн тусламж олгох шийдвэр гаргасан.
- Цалингүй чөлөөнд хамрагдсан болон ажлын цаг нь богиноссон ажилтнуудад улсын төсвөөс 3 сарын хугацаанд сар бүр 1.8 сая VND-тэй тэнцэх санхүүгийн тусламж үзүүлсэн. Энэхүү 3 сарын хугацаанд ажилчдын авч буй цалингийн нийт хэмжээ тухайн бүс нутгийн цалингийн доод хэмжээний 85%-аас багагүй байх ёстой байна.
- Ажил олгогчид нь 12 сараас дээшгүй хугацаанд зээлийг 0%-ийн хүүтэй авах боломжтой байна.
- Жилийн 100 сая VND (4248 ам доллар)-оос бага орлоготой гэж тогтоогдсон, цар тахалд өртсөн өрхийн бизнес эрхлэгчдэд 2020 оны 4-6 сар хүртэлх хугацаанд сар бүр 1 сая VND (43 ам доллар)-ын мөнгөн тусламж олгох зэрэг шийдвэрүүд багтсан байна.

НОРВЕГИ УЛС¹⁴⁷

Жижиг дунд үйлдвэрүүдэд чиглэсэн арга хэмжээ (төсөв 98 тэрбум):

- Цар тахлын хямралаас болж орлого нь 30 хувь буурсан тогтвортой бизнес эрхлэгчдэд олгох түр хугацааны нөхөн олговор;
- Хүүхэд харах чөлөөг 3-аас 10 хоног болгох;
- Цалинтай чөлөөг 3-16 хоног болгох;
- Татвар төлөх хугацааг хойшлуулах;

¹⁴⁷ <https://www.regjeringen.no/en/topics/the-economy/economic-policy/economic-measures-in-norway-in-response-to-covid-19/id2703484/>

- Агаарын тээврийн зорчигчдын татварыг түдгэлзүүлэх;
- Барилгын салбарын үйл ажиллагааг дэмжих;
- Улирлын чанартай бизнесийн зардлын нөхөн олговор олгох.

Бизнес эрхлэгчдэд чиглэсэн арга хэмжээ (төсөв 130 тэрбум)

- Аж ахуйн нэгжүүдэд олгох банкны зээл;
- Норвегийн бондын зах зээл дэх хөрвөх чадвар, хөрөнгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Засгийн газрын бондын санг сэргээн ажиллуулах;
- Инновацийн зээлийн санхүүжилт;
- Нисэхийн салбарыг дэмжих зээл;
- Аялал жуулчлалын операторуудад цар тахлын улмаас цуцлагдсан аяллын нөхөн төлбөрийн 80 хүртэлх хувийг зээл олгох;
- Зээлийн даатгалын үйлчилгээ эрхлэгчдэд учрах эрсдлийг арилгах зээл орно.

Иргэдэд чиглэсэн арга хэмжээ (төсөв 27 тэрбум)

- Хязгаарлалт тогтоосон өдрөөс тэтгэмж олгох;
- Өдрийн тэтгэмжийг нэмэгдүүлэх замаар ажилгүйдлийн тэтгэмжийг өсгөх;
- Түр хугацаагаар ажлаас халагдсан иргэдэд 3 дахь өдрөөс цалинтай болтол 100 хувийн нөхөн олговор олгох;
- Ажилгүйдлийн тэтгэмжид хамрагдаагүй хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид түр зуурын тэтгэмж өгөх;
- Орлогын алдагдлаа нотолсон орлогогүй иргэд болон оюутнуудын зээлийг буцалтгүй тусламж болгох зэрэг багтана.

Дэд бүтцийн салбарт чиглэсэн арга хэмжээ (төсөв 23 тэрбум)

- Тэтгэмжийг нэмэгдүүлэх, ажил олгогчдын татварыг түр хугацаагаар бууруулах;
- Шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, лабораторийн шинжилгээний зардлыг нөхөх санхүүжилтийг нэмэх;
- Тэтгэврийн журмыг түр хугацаагаар өөрчилж, тэтгэвэрт гарсан эрүүл мэндийн мэргэжилтнийг дайчлан ажиллуулах;
- Цар тахлын дэгдэлтээс үүдэн орлогын алдагдалд орсон төсвийн байгууллагуудад нөхөн олговрыг олгох;
- Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газрын санхүүгийн байдлыг дэмжих.

Бусад арга хэмжээ (төсөв 13 тэрбум)

- Соёл, спорт, сайн дурын арга хэмжээг цуцалсан эсвэл хойшлуулсны нөхөн төлбөр;
- Нийтийн тээврийн орлого алдагдсантай холбогдуулан олгох нөхөн олговор;
- Насанд хүрэгчдэд зориулсан дунд боловсрол, мэргэжлийн сургалт, ур чадварын санхүүжилт;
- Хэлний мэдлэг, урт хугацааны интеграцчилал, нэвтрүүлэх хөтөлбөр, дунд боловсролтой холбоотой интеграцийг бэхжүүлэх арга хэмжээ.

ТАЙВАНЬ УЛС¹⁴⁸

Эдийн засгийн хувьд зөөлөн бодлого явуулж, хэтэрхий өргөн хүрээтэй хориглолт хязгаарлалтаас татгалзсан ч халдварын тархалтыг барьж чадаж байгаагаараа Тайвань улсын онцлог нь бусад улс орнуудаас ялгарч чадаж байна.

Хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой арга хэмжээ:

- Ажлын цагийг багасгах
 - Сургалтын хөтөлбөр: NTD\$18,960 /1,898,363₮/ хүртэлх мөнгөн тусламж
 - Хөдөлмөр эрхлэлтийн төлөвлөгөө: NTD\$11,000 /1,100,926₮/ хүртэлх цалин хөлсний мөнгөн тусламж
 - Шуурхай ажлын төлөвлөгөө: NTD\$11,000 /1,100,926₮/ хүртэлх цалин хөлсний мөнгөн тусламж
- Ажилгүйчүүдэд
 - Ажилгүйдлийн давуу тал: Даатгалтай дундаж сарын цалингийн 60% хүртэлх мөнгөн тэтгэмж
 - Суралцагчдын сургалтын төлбөрийн татаас: Ахлах сургуулийн сурагчдад NTD\$6000 /600,721₮/, Их сургууль коллежийн оюутнуудад NTD\$24000 /2,402,885₮/
- Корпорациуд
 - Ажиллах орчныг сайжруулахад олгох мөнгөн тэтгэмж: Ажлын аюулгүй орчин болон эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмжийн сайжруулалтад олгох мөнгөн тусламж NTD\$2сая /200,248,622₮/
 - Ажилчдын амьдралын тэнцвэр: асрагчийн цагийн хөлсний NTD\$200,000 хүртэлх тэтгэмж
 - Хөдөлмөрийн даатгал болон тэтгэврийн төлөлтийг хойшлуулах:
 - Төлбөрийг ямар нэгэн торгуульгүйгээр хойшлуулах
 - Сургалтын хөтөлбөр: NTD\$3 сая /300,380,310₮/ хүртэлх мөнгөн тусламж

Эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээ:

Банкнаас олон нийтэд тусламж үзүүлэх гурван бодлого баримталсан. Үүнд:

- Зээлийн бодлогын багц: Бизнесийн үйл ажиллагааг дэмжихэд жижиг дунд үйлдвэрийн сангийн дэмжлэг үзүүлэх;
- Зээлийн хугацааг сунгах: Компаниуд эсвэл иргэд зээлийн үндсэн төлбөрийг хойшлуулах эсвэл зээл сунгуулах хүсэлт гаргаж болно.
- Зээлийн картын төлбөрийг хойшлуулах: Иргэд өөрсдийн зээлийн картын төлбөрийг торгууль болон хүүгүйгээр хойшлуулах хүсэлт гаргаж болно.

Банкнуудын зээлийн хүүг бууруулах арга хэмжээ:

- Орон сууцны зээл (Бүх зээлийн хувьд): 2020/9/30 оноос хойш 0.25% -иар бага байна
- Хэрэглээний зээл (Бүх зээлийн хувьд): 2020/9/30 оноос хойш 0.25%-иар бага (зээлийн карт, барьцаагүй зээл, автомашины зээл орно)

¹⁴⁸ <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/taiwan-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html>

Арилжааны банкуудаас санал болгож буй санхүүжилтийн хоёр багц:

- NTD 100 тэрбум долларын багц (КОВИД-19 цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн бүх бизнесийн хувьд)
 - NTD\$10 тэрбумын төсөл
 - Банкнаас NTD\$100 тэрбумын зээл олгох
 - LTV харьцаа 80% ~ 100%
- Хүүгийн татаасын багц (Зөвхөн нөлөөлөлд өртсөн ЖДҮ эрхлэгчдэд зориулагдсан)
 - Хойшлуулсан зээл
 - Бизнесийн зээл
 - Урамшууллын зээл

Арилжааны банкуудын санхүүжилтийн багцын арга хэмжээ

	NTD\$100 billion	Зээлийн татаас	
	Барьцаа хураамжгүй	Зээлийн хүү	Зээлийн хугацаа
Хойшлуулсан зээл	Барьцааны хувь	0.81%	1 жил
	100%	Хүсэлт тус бүрт NTD\$220,000	
Бизнесийн зээл (цалин болон түрээс хамрагдана)	Барьцааны хувь	1.845%	6 сар
	100%	Хүсэлт тус бүрт NTD\$55,000	
Урамшууллын зээл	Барьцааны хувь	0.845%	1 жил
	100%	Хүсэлт тус бүрт NTD\$220,000	

Тайвань улсын Засгийн газар КОВИД-19-ийн дараа эдийн засгийг сэргээх зорилгоор "Tripe stimulus voucher хөтөлбөр" хэрэгжүүлэхээр NTD\$51.1 тэрбум төсөвлөсөн байна. Уг хөтөлбөрт Тайвань улсын иргэн болон тэдгээрийн гадаад улсын иргэншилтэй эхнэр/нөхөр тус бүр хамрагдана. Нийт NTD3,000 /300,000₮/ нэрлэсэн үнэтэй зардлын эрхийн бичгийг NTD 1.000/100,000₮/ үнээр худалдан авах боломжийг олгосон байна. Эрхийн бичгийг дараах зүйлээс бусад бүх зардалд ашиглаж болно:

- Ус, цахилгаан эрчим хүчний төлбөр;
- Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн үндсэн төлбөр, хүү, зээлийн картан үлдэгдэл болон бусад санхүүгийн үйлчилгээний төлбөр;
- Хувьцаа, компанийн бонд, опцион, даатгал болон бусад санхүүгийн бүтээгдэхүүнийг эзэмших;
- Засгийн газрын торгууль, хураамж, татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад хуулиар хүлээсэн үүргийн төлбөр;
- Тамхи, бараа (эсвэл үйлчилгээний) ваучер болон урьдчилж төлсөн бусад зээлийн төлбөр.

БНХАУ¹⁴⁹**Төсвийн бодлогын арга хэмжээ:**

Тус улс КОВИД-19 цар тахлын нийгэм, эдийн засаг дахь нөлөөллийг бууруулах зорилгоор 4.8 их наяд юанийн (эсвэл ДНБ-ий 4.7 хувь) дүнтэй төсвийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхээ зарласан байна. Гол арга хэмжээнд дараах зүйлс багтана:

¹⁴⁹ <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>

- (i) дэгдэлтээс урьдчилан сэргийлэх болон хяналт тавихад зарцуулах зардлыг нэмэгдүүлэх;
- (ii) эмнэлгийн тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэх;
- (iii) ажилгүйдлийн тэтгэмж олголтыг түргэсгэх, мөн үүнийг цагаач ажилчдад олгох;
- (iv) татварын хөнгөлөлт, нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх;
- (v) төсвийн нэмэлт хөрөнгө оруулалт. Автомат тогтворжуулагчид төсвийн дэмжлэгийг улам нэмэгдүүлдэг байна.

Төрийн удирдлагын салбарын нийт дэмжлэг илүү өндөр байх төлөвтэй байна. Жишээлбэл, төсвөөс гадуурх дэмжлэгт ЖДҮ эрхлэгчдэд 400 тэрбум юанийн (ДНБ-ний 0.4 хувь) нэмэлт баталгаа, зам, боомт, цахилгаан гэх мэт зүйлсийг ашигласны төлбөр болон тарифын 900 гаруй тэрбум юанийн хөнгөлөлт (ДНБ-ий 0.9 хувь) багтана.

Мөнгөн болон макро-санхүүгийн арга хэмжээ:

- Хятадын ардын банк нь мөнгөний бодлогын дэмжлэг үзүүлж, санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдлыг хамгаалах чиглэлээр ажиллаж байгаа билээ. Гол арга хэмжээнүүдэд дараах зүйлс багтана:
 - (i) нээлттэй зах зээлийн хэрэгслүүд (урвуу репо болон дунд хугацаатай зээлийн сан)-ээр дамжуулан банкны системд хөрөнгө шилжүүлэх;
 - (ii) эмнэлгийн хэрэгсэл, өдөр тутмын хэрэгцээний үйлдвэрлэгчид, бичил, жижиг, дунд оврын пүүсүүд болон хөдөө аж ахуйн салбарыг дэмжих зорилгоор дамжуулан зээлдүүлэх, хөнгөлөлт үзүүлэх хөтөлбөрийг 1.8 их наяд юаниар өргөжүүлэх бөгөөд дамжуулан зээлдүүлэх хөтөлбөрийн (re-lending facilities) хүүг 50 суурь нэгжээр, дамжуулан хөнгөлөлт үзүүлэх хөтөлбөрийн (re-discounting facilities) хүүг 25 суурь нэгжээр бууруулах;
 - (iii) 7 ба 14 хоногийн урвуу репогийн хүүг 30 суурь нэгжээр бууруулж мөн 1 жилийн дунд хугацаатай зээлийн сангийн хүүг 30 суурь нэгжээр, зорилтот зээлийн сангийн хүүг 20 суурь нэгжээр тус тус бууруулах;
 - (iv) бичил, жижиг бизнес эрхлэгчдийг дэмжих санхүүжилтийн шалгуурыг хангасан том, дунд банкуудад заавал байлгах нөөц (ЗБН)-ийн хувийг 50-100 суурь нэгжээр бууруулж, шаардлага хангасан хувьцаат банкуудад ЗБН-ийн хувийг нэмэлт 100 суурь нэгжээр бууруулж, мөн адил ЖДҮ-ийг дэмжих зорилгоор жижиг, дунд банкуудад ЗБН-ийн хувийг нэмэлт 100 суурь нэгжээр бууруулах;
 - (v) илүүдэл нөөцийн хүүг 72 суурь нэгжээс 35 суурь нэгж болгон бууруулах,
 - (vi) бодлогын банкуудын зээлийн шугамыг хувийн фирмүүд болон бичил, жижиг бизнес эрхлэгчдэд сунгах (350 тэрбум юань);
 - (vii) бичил, жижиг бизнес эрхлэгчдийн зээлийг дэмжих шинэ хэрэгслийг нэвтрүүлэх, үүнд: орон нутгийн банкуудын шинэхэн барьцаагүй зээлийн 40 хувийг санхүүжүүлэх болон зээлийн үндсэн төлөлтийг 1 хувиар хөнгөлөх (40 тэрбум юань) замаар банкуудын шаардлага хангасан зээлүүдийн төлбөрийн амралтын хугацааг уртасгахыг урамшуулах зээлийн тэг хүүтэй “зээлийг санхүүжүүлэх” схем (400 тэрбум юань).

- Засгийн газар нь санхүүгийн нөхцөл байдал хүндрэхээс сэргийлэх олон арга хэмжээ хэрэгжүүлсэн. Тухайлбал, зээлийн эргэн төлөлтийг хийхэд хүндрэлтэй болсон айл өрх, байгууллага, бүс нутгуудад санхүүгийн тусламж үзүүлэх зорилгоор хэмжээст өршөөлийг олгох зэрэг арга хэмжээ авсан байна. Гол арга хэмжээнүүдэд:
 - (i) ЖДҮ-ийн зээлийг хөхиүлэн дэмжих, үүнд: орон нутгийн банкуудад ЖДҮ-ийн барьцаагүй зээл олгоход туслах, томоохон банкуудын бичил, жижиг бизнес эрхлэгчдэд олгох зээлийн өсөлтийн зорилтыг 30 хувиас 40 хувь болгох, банкуудад бичил, жижиг бизнес эрхлэгчдэд зээл олгох үнэлгээний системийг бий болгох тус тус орно.
 - (ii) зээлийн төлбөрийг хойшлуулж, хугацааг 2021 оны 3-р сарын эцэс хүртэл сунгах, онлайн зээлийн хэмжээний хязгаарлалтыг хөнгөвчлөх, шаардлага хангасан ЖДҮ эрхлэгчид болон өрхүүдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх бусад арга хэмжээ авах;
 - (iii) өндөр чанаргүй зээлийн өршөөлийг ихэсгэх болон чанаргүй зээлд шаардлагатай чадамжийн шалгуурыг бууруулах;
 - (iv) ЖДҮ-ийн зээлийг санхүүжүүлэх зорилгоор санхүүгийн байгууллагуудаас бонд гаргахыг дэмжих,
 - (v) корпорациудын бонд гаргахыг нэмэгдүүлэх замаар (үүнд бондын хөрөнгө оруулалтын даатгагчдын журмыг хөнгөвчлөх мөн орно) корпорациудад нэмэлт санхүүжилтийн дэмжлэг үзүүлэх;
 - (vi) зээлийн баталгааны төсвийн дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх;
 - (vii) хөрөнгийн менежментийн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэх уян хатан байдал;
 - (viii) орон нутгийн засаг захиргааны орон сууцны бодлогыг хөнгөвчлөх зэрэг арга хэмжээнүүдийг шат дараатай авч хэрэгжүүлжээ.

ЭСТОНИ УЛС

Төсвийн бодлогын арга хэмжээ:

Эстони улсын парламент 2020 оны 4-р сарын 15-ны өдөр цар тахлын улмаас үүссэн нийгэм, эдийн засгийн үр нөлөөг шийдвэрлэх зорилгоор нэмэлт төсвийг баталсан. Энэхүү төсвийн хүрээнд Засгийн газар төсвийн нэрлэсэн алдагдлыг дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 9 хувиас дээш түвшинд хүргэх 2 тэрбум орчим еврогийн (ДНБ-ий 7 хувийг эзэлнэ) тусламжийн багц арга хэмжээг хэлэлцжээ. Тусламжийн багц арга хэмжээнүүд нь эрүүл мэндийн байгууллагын хангамжийг сайжруулах, ажилчид болон бизнес эрхлэгчдийг дэмжих үйл ажиллагаанд туслах болно. Багцад дараах дэмжлэгүүд багтана: цалингийн орлого буурсан иргэдэд зориулж ажилгүйдлийн даатгалын санд 250 сая евро; эрүүл мэндийн даатгалын санд 213 сая евро; хөдөө орон нутгийн аж ахуйн нэгжүүдэд бизнесийн зээл олгох зорилгоор хөдөө орон нутгийн хөгжлийн санд 200 сая евро; банкны зээлийн төлбөрийг хойшлуулах боломжийг олгох зорилгоор банкны зээлийн баталгаа/барьцаа хөрөнгөд 1 тэрбум евро; аж ахуйн нэгжүүдийн хөрөнгийн хөрвөх чадварыг дэмжихэд зориулагдсан бизнесийн зээлд 500 сая евро; орон нутгийн эрх баригчдад дэмжлэг үзүүлэх 130 сая евро; аж ахуйн нэгжүүдэд олгох хөрөнгө оруулалтын зээлд 50 сая евро; цуцлагдсан соёл, спортын арга хэмжээний шууд зардлын нөхөн төлбөрт 3 сая евро зэрэг орсон байна.

Засгийн газар нь мөн тэтгэврийн тогтолцооны хоёр дахь тулгуурын тэтгэврийн санд төлөх төлбөрийг түр зогсоосон.

Мөн Засгийн газар Нордикийн хөрөнгө оруулалтын банкаас 15 жилийн хугацаатай 750 сая еврогийн зээл авчээ. 2020 оны 6-р сарын 3-нд Засгийн газар нь жилийн 0.125 хувийн хүүтэй, 10 жилийн хугацаатай Евро бондыг гаргах замаар 1.5 тэрбум еврог (анх 1 тэрбум евро босгохыг төлөвлөж байсан) амжилттай босгожээ. Засгийн газар нь орон нутгийн үйл ажиллагааны хямралыг бууруулах арга хэмжээг санхүүжүүлэх зорилгоор Европын хөгжлийн банк (СЕВ)-аас 200 сая еврогийн зээл авсан байна.

Мөнгөн болон макро-санхүүгийн арга хэмжээ:

Эстонийн Төв банк (Eesti Pank) 2020 оны 3-р сарын 25-ны өдөр зээлийн алдагдал болон шинэ зээлүүдэд хөрөнгө чөлөөлөх зорилгоор арилжааны банкуудын системийн эрсдлийн хамгаалалтыг (systemic risk buffer) 1 хувиас 0 хувь болгон бууруулжээ. Энэхүү арга хэмжээ нь банкуудад 110 сая орчим еврог чөлөөлөх төлөвтэй байна. Эстонийн Төв Банк өөрсдийн боломжит дээд хэмжээ болох 2019 оны ашгийн ¼-ийг (18.9 сая евротой тэнцэх хэмжээний мөнгө) КОВИД-19 цар тахлын үед улсын төсвийг дэмжихэд хуваарилахаа мэдэгдсэн байна.

СИНГАПУР УЛС¹⁵⁰

2019 онд Сингапур улсын Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн S\$508 тэрбумд хүрсэн ба 2018 онтой харьцуулахад 3.4%-р буурсан байна. 2020 оны ДНБ 0.5%-2.5%-р буурна гэж 2019 оны 11-р сард Сингапурын Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Яамнаас (Singapore's Ministry of Trade and Industry MTI) таамагласан байна. Гэвч КОВИД-19 халдварын дэгдэлт энэхүү таамаглалыг өөрчилсөн ба СХАЖҮЯ-наас ДНБ-ний хэлбэлзлийг долоо хоногийн дотор -0.5% to 1.5% буюу бүтэн нэг пунктээр бууруулсан байна.

Сингапур улсын сангийн сайд 2020 оны 2 сарын 18 ны өдөр орон нутгийн бизнес эрхлэгч болон ажилчдад зориулсан нийт 4 тэрбум сингапур долларын өртөгтэй “Тогтворжуулалт ба Дэмжлэгийн багц”-ийг /Stabilization and Support Package/ танилцуулсан байна.

Хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой арга хэмжээ:

Тус улсын Засгийн газраас КОВИД-19 цар тахлаас үүдсэн ажилгүйдлийг багасгах, тогтоон барих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэхийн тулд, 5 төрлийн зорилтот бүлгүүдэд хамрагдах ажил олгогч болон хөдөлмөр эрхлэгч нарт чиглэсэн мөнгөн урамшууллын хөтөлбөрийг боловсруулсан. Үүнд:

- Цалингийн зээлийн тогтолцоог сайжруулах хөтөлбөр;
- Гадаадын ажилчдад зориулсан хөтөлбөр;
- Ажлын байрын ур чадварын багц;
- КОВИД-19 дэмжлэгийн буцалтгүй тусламжийн багц хөтөлбөр;
- Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх урамшууллын багц;
- Цагаачлалын холбогдолтой арга хэмжээний хөтөлбөр.

Ажил олгогч болон ажилтан бүрт 2019 оны 10-р сараас 2019 оны 12-р сар, 2020 оны 2-р сараас 2021 оны 3-р сар хүртэлх сарын нийт цалингийн эхний 4600 сингапур доллар хүртэлх мөнгөн тэтгэмжийг олгосон ба үүнд зөвхөн Сингапур улсын иргэн болон байнгын оршин суугчдад хамаарна. Үүнд:

¹⁵⁰<https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/singapore-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html>

Ажилтан бүрт олгох сарын нийт цалингийн эхний 4600 сингапур долларын татвараас чөлөөлсөн мөнгөн тэтгэмж	Бүх салбар (тодорхойлсон салбараас бусад)	Нисэх /Агаар мандал судалгаа болон аялал жуулчлал / Бага хурал/ үзэсгэлэнгийн үйлчилгээ	Хоол хүнс, жижиглэн худалдаа, урлаг, үзвэр үйлчилгээ, замын тээвэр, тэнгисийн болон хилийн чанад дахь үйлчилгээ
2019 оны 10-р сараас 2019 оны 12-р сар хүртэл 2-р сараас 2020 оны 3-р сар 6-р сараас 2020 оны 8-р сар хүртэл	25%	75%	50%
2020 оны 4, 5-р сар		75%	
2020 оны 9-р сараас 2021 оны 3-р сар хүртэл	10%	50%	30%

Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх урамшуулал:

Засгийн газраас ажлын байрыг нэмэгдүүлэхийн тулд 1 тербум сингапур долларыг зарцуулах болсон ба ажилтны цалинг ажил олгогчтой хамтран төлөх арга хэмжээг авсан. Үүнд:

- 40 ба түүнээс дээш насны болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хөдөлмөр эрхлэгчдэд сарын цалингийн 50% хүртэл;
 - 40-өөс доош насны хөдөлмөр эрхлэгчдэд: сарын цалингийн 25% хүртэл;
- (Уг урамшуулалд хамрагдахын тулд ажил олгогчид ажлын байрны тоог нэмэгдүүлэх мөн сарын цалингийн хэмжээг 1400 сингапур доллароос багагүй байлгах шаардлагатай.)

КОВИД-19 дэмжлэгийн буцалтгүй тусламж:

- Цар тахлаас үүдэн ажилгүй болсон, цомхотголд орсон, гурваас доошгүй сар сул зогсолттой байгаа, сүүлийн 3 сар дараалан сарын цалингийн 30% аа-с дээш хувь буурсан 16-аас дээш насны Сингапур улсын иргэд буюу байнгын оршин суугчид тусламжид хамаарна. Гэхдээ ажилгүй болсон хугацаанаас хойш идэвхтэй ажил хайж байгаа, нэгээс дээшгүй үл хөдлөх хөрөнгөтэй байх шалгуурууд мөн тавигдаж байна.
- Цар тахлаас үүдэн ажлаас чөлөөлөгдсөн бол 3 сарын хугацаатай 800 сингапур долларын мөнгөн тусламжийг олгоно.
- Дараалан гурван сар орлогын хэмжээ нь 30% -иар буурсан бол 3 сарын хугацаатай 500 сингапур долларын мөнгөн тусламжийг олгоно.

Эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээ¹⁵¹

Засгийн газар жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн үндсэн зээлийн эргэн төлөлтийг 1 жилийн хугацаатайгаар хойшлуулах хүсэлтийг гаргах боломж олгосон.

Сингапур улсын эрх баригчид цар тахлаас үүдсэн хямралын эсрэг 2-р сарын 18, 3-р сарын 26, 4-р сарын 6, 4-р сарын 21, 5-р сарын 26, 8-р сарын 17-ны өдрүүдэд нийт 100 тэрбум сингапур долларын дэмжлэг үзүүлэхээ мэдэгдсэн. Үүнд:

¹⁵¹ <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#T>

- Өрх бүрт үзүүлэх мөнгөн тусламж (20-оос доош насны хүүхэдтэй гэр бүлд илүү өндөр байна) болон бага орлоготой болон ажилгүй иргэдэд нэмэлт дэмжлэг үзүүлнэ.
- Бизнеспэрхлэгчдэд үзүүлэх дэмжлэгт цалингийн татаас багтаж байна.
- Түрээсийн төлбөрийн дэмжлэг
- Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч болон цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн салбаруудад (нисэх, аялал жуулчлал, барилга, тээвэр, урлаг, соёл) дэмжлэг олгоно.
- Эрх баригчид урьдчилан тааварлаагүй нөхцөл байдлын сангийн хэмжээг нэмэгдүүлж, мөнгөний урсгалын бэрхшээлтэй тулгарч буй аж ахуйн нэгж, иргэдэд зээл, даатгалын хураамж төлөхөд нь туслах зорилгоор 20 тэрбум сингапур долларын зээлийг хуваарилсан.
- Сингапур улсын мөнгөний удирдлагын газраас (Monetary Authority of Singapore) бизнес эрхлэгч хувь хүмүүс, жижиг дунд эрхлэгч нарын зээл болон даатгалын төлбөрийн дэмжлэгт зориулсан багцыг бүрэлдүүлсэн.

ЯПОН УЛС

Төсвийн бодлогын арга хэмжээ:

- 2020 оны 4-р сарын 7-ны өдөр Японы засгийн газар 117.1 их наяд иен (2019 оны ДНБ-ий 21.1 хувь)-ий хэмжээтэй КОВИД-19 цар тахлын эсрэг Эдийн засгийн онцгой байдлын багц арга хэмжээг баталсан бөгөөд энэ нь урд өмнө зарлагдсан багц арга хэмжээнүүдийн үлдэгдлийг багтаан оруулсан (2020 оны 1-р сард баталсан эдийн засгийг идэвхжүүлэх багц арга хэмжээ болон 2-р сарын 13, 3-р сарын 10-ны өдрүүдэд батлагдсан КОВИД-19 цар тахлын эсрэг багц арга хэмжээ тус тус багтана). Дөрөвдүгээр сард батлагдсан энэхүү багц арга хэмжээнүүд нь дараах 5 зорилтыг агуулж байгаа. (i) халдвар дэгдэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг боловсруулж, эмчилгээний чадавхыг бэхжүүлэх (2019 оны ДНБ-ий 0.5 хувьтай тэнцэх зардал), (ii) хөдөлмөр эрхлэлт болон бизнес эрхлэгчдийг хамгаалах (2019 оны ДНБ-ий 16.0 хувь), (iii) хорио цээрийн дараа эдийн засгийн үйл ажиллагаагаа сэргээх (2019 оны ДНБ-ий 1.5 хувь), (iv) уян хатан эдийн засгийн бүтцийг сэргээн байгуулах (2019 оны ДНБ-ий 2.8 хувь), (v) ирээдүйн бэлэн байдлыг сайжруулах (2019 оны ДНБ-ий 0.3 хувь). Гол арга хэмжээ нь хувь хүн, үйл ажиллагаа нь доголдсон аж ахуйн нэгжүүдэд бэлэн мөнгө тараах, татварын төлбөр болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг хойшлуулах, төрийн болон хувийн санхүүгийн байгууллагуудаас хөнгөлөлттэй зээлээс олгохоос бүрдэнэ.
- 2020 оны 5-р сарын 27-ны өдөр Японы засгийн газар 2020 оны санхүүгийн жилийн хоёр дахь нэмэлт төсвийн төслийг өргөн барьсан (6-р сарын 12-ны өдөр баталсан).

117.1 их наяд иен (2019 оны ДНБ-ий 21.1 хувь)-ийн хэмжээтэй энэхүү багцад (i) эрүүл мэндийн салбарын арга хэмжээ, (ii) бизнес эрхлэгчдийг дэмжих, (iii) өрхүүдэд дэмжлэг үзүүлэх, (iv) орон нутгийн засаг захиргаанд санхүүжилт шилжүүлэх, (v) КОВИД-19 цар тахлын нөөцийн сангийн дээд хэмжээг нэмэгдүүлэх зэрэг арга хэмжээнүүд орно. Тодорхой арга

хэмжээнүүдэд нь: цалингийн татаасыг өргөжүүлэх, төрийн санхүүгийн байгууллагуудаас хоёрдогч өглөгийг үйл ажиллагаа нь доголдсон аж ахуйн нэгжүүдэд олгох, мөн эдгээр аж ахуйн нэгжүүдэд түрээсийн төлбөрийн татаас өгөх зэрэг орно.

ГУРАВ. УЛС ОРНУУДЫН НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

НИДЕРЛАНД УЛС

Аж ахуйн нэгж, ажлын байр орлогыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр:

Засгийн газраас эдийн засаг, ажлын байрыг аврахад чиглэсэн арга хэмжээнүүдийг 3 сарын 17-наас эхлүүлсэн. 10 сарын 1-ээс 3 дахь тусламжийн багцийг хэрэгжүүлж байна. Энэхүү шинэ багц нь 2021 он хүртэл хэрэгжих бөгөөд дэмжлэг, шинэ нөхцөл байдалд дасан зохицоход туслах болон хөрөнгө оруулалт гэсэн гурван тулгуурт суурилсан. Нийт өртөг ойролцоогоор 11 тэрбум еврогийн нэмэлт зардал, 1.5 тэрбум еврогийн эрт үеийн хөрөнгө оруулалтаас бүрдэнэ. Баталгаа, зээл, батлан даалтын сангийн үйл ажиллагаа 10 сарын 1-ээс хойш үргэлжилнэ. Хугацаа хэтэрсэн татварын хүүг бараг “тэг” болгож түр бууруулахыг 2021 оны 12 сарын 31 хүртэл сунгасан.

Төлөвлөгөө-3

2021.07.01 хүртэл 9 сараар сунгаж, нөхөн төлбөрийн хэмжээг аажмаар 3 сараар гурван үе шатаар бууруулна:

1. Хувиараа бизнес эрхэлдэг мэргэжилтнүүдэд зориулсан түр зуурын арга хэмжээ (TOZO)¹⁵²

- 2021.07.01-ний өдрийг хүртэл 9 сараар боломжит хөрөнгийг ашиглах;
- 2021.01.01-ээс эхлэн хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдэд нэмэлт сургалт, давтан сургах, чиг баримжаа олгох боломжийг олгож байна.

2. ЖДҮ-ийн тогтмол зардлыг нөхөн төлөх төлөвлөгөө (Reimbursement of Fixed Costs for SMEs-TVL)-ний хүрээнд

- 2021.07.01 хүртэл сунгаж үе шаттайгаар зогсоно. Энэ хугацаанд компаниуд болон ажилчид дасан зохицох боломжтой болно.
- Нэг компанид ногдох дээд хэмжээг 90 мянган евро болгон нэмэгдүүлэх.

3. Засгийн газраас эмзэг бүлгийн иргэдийг сургах, одоо байгаа ур чадварыг дээшлүүлэх, нэмэлт дэмжлэг үзүүлэхэд зориулж нэг тэрбум еврогийн нэмэлт нийгмийн халамжийн багц олгохоор төлөвлөж байна.

СЛОВЕНИ УЛС

*Хөдөлмөр, нийгэм хамгааллын талаарх арга хэмжээ:*¹⁵³

- Зайнаас ажиллуулах болон ажлын цагийг уян хатан зохион байгуулах дүрэм журмыг хялбаршуулах, богиносгосон цагаар болон цахимаар ажилласан хүмүүсийн цалин хөлсийг 100 хувь олгохоор болсон;
- Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан хүний өвчтэй байсан 31 хүртэл өдрийн цалинтай чөлөөг олгодог байсныг цар тахлын үед бүх ажилчид цалинтай, өвчний чөлөө авч болохоор болгосон;

¹⁵² A temporary bridging measure for self-employed professionals (TOZO).

¹⁵³ <https://www.karanovicpartners.com/news/slovenia-employment-situation-covid-19/>

- Цар тахлаас үүдэн ажилгүй болсон иргэд, нийтийн тээвэр зогссон, хөрш орнуудтай хилийн хязгаар тогтоосны улмаас ажил хийж чадахгүй болсон иргэдэд төсвөөс ажилгүйдлийн нөхөн олговрыг олгохоор болсон. Нөхөн олговор нь ажиллагсдын сүүлийн гурван сарын дундаж цалингийн 80 хувьтай тэнцэх хэмжээний буюу 940.58 еврогоос доошгүй байна;
- Ажил Олгогчдын Холбоо (ZDS) нь ажил олгогчдод зориулсан КОВИД-19 цар тахлын талаарх мэдээлэл, зөвлөгөөг өгдөг тусгай вэбсайтыг бий болгосон;
- Эмч, сувилагч гэх мэт хүнд нөхцөлд ажиллаж буй хүмүүсийн цалин хөлсийг нэмэгдүүлж, харин төрийн өндөр албан тушаалтны цалингахал үргэлжлэх хугацаанд 30 хувь бууруулах шийдвэр гаргасан;
- Сарын тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ нь 700 еврогоос бага оюутнууд, олон ам бүлтэй гэр бүл болон бусад тэтгэвэр авагчдад нэг удаагийн санхүүгийн тусламж үзүүлэхээр болсон;
- Халдвар авсны улмаас эмчлүүлж байгаа хүнд тусгаарлагдсан эхний өдрөөс нь тооцож, цалингийн 90 хувийг олгохоор шийдвэрлэсэн.

ЭСТОНИ УЛС

Тус улсад онцгой нөхцөл байдлын улмаас үүсч буй нийгэмд үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор 4-р сараас хэрэгжүүлсэн стратегийн хүрээнд ажиллах хүчнийг дэмжих, сургах, нөхөн олговор олгох, гэрээс ажиллах боломжийг хангах зэргээр олон ажлуудыг шат дараатай авч хэрэгжүүлсэн. Засгийн газраас 11-р сарын 19-ний өдрийн хуралдаанаараа КОВИД-19-ийн хөдөлмөрийн зах зээлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулахад туслах хөдөлмөр эрхлэлтийн шинэ хөтөлбөрийг¹⁵⁴ баталжээ. Хөдөлмөр эрхлэлтийн хөтөлбөр нь Эстоний Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн зах зээлийн үйлчилгээ, дэмжлэгийг авах боломжийг олгож байна.

Хөтөлбөр нь 2021-2023 онд хөдөлмөр эрхлэлтийн одоо байгаа үйлчилгээнүүдээс гадна ажил эрхлэхэд хүндрэлтэй байгаа хүмүүст байнгын дэмжлэг үзүүлэх боломжийг олгосон. Ажил олгогчдыг сургахад дэмжлэг үзүүлэх, бизнес эхлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ, ажил хайгчдад зориулсан хөдөлмөрийн зах зээлийг сургах нөхцөл боломжийг бүрдүүлж байна. Тухайлбал, ажил олгогчид ажилчдынхаа тоог нэмэгдүүлэх, мэдээлэл, харилцаа холбоо, технологийн чиглэлээр сургалтын дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх ба үргэлжлүүлэн дэмжлэг үзүүлэх, ажилгүй болсон менежерүүдэд зориулсан хөгжлийн сургалт явуулах, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээг хялбаршуулах, бизнес эхлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх хэмжээг 6000 еврогоор нэмэгдүүлэхээр болсон.

Мөн дэмжлэгийн түвшинг тухайн сургалтын зардлын 80 хүртэлх хувьтай уялдуулж, дээд хэмжээг 2500 евро болгон нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэнийг ажилд авахад дэмжлэг үзүүлэх сургалтын зардлын 100 хүртэлх хувийг, эсвэл 2500 хүртэлх еврог нөхөн олгохыг зөвшөөрнө. Тэтгэлэг авах сургалтын доод хэмжээг 80 цагаас 50 цаг болгож бууруулсан.

2021 оны 1-р сарын 1-ээс 12-р сарын 31-ний хооронд хөдөлмөр эрхлэлтийн хөтөлбөрийн санхүүгийн хэмжээ 56.7 сая евро, 2022 онд 58.8 сая евро, 2023 онд 55.8 сая евро хүртэл байна. Үүнд: хөдөлмөрийн зах зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх, тэтгэлэг, аялал жуулчлал, байрны тэтгэмж төлөхөд зориулж төлөвлөсөн мөнгөн дүн орно.

¹⁵⁴<https://tooeu.ee/et/uudised/COVID-19-ja-tooelu/2806/koroonaviirus-sars-cov-2-lisa-takse-tookeskkonna-bioloogiliste-ohutegurite-nimekirja>

11-р сарын 1-ний байдлаар 50.487 бүртгэлтэй хүн иргэд байгаа бөгөөд энэ нь онцгой байдлын эхэн үетэй ойролцоогоор 37% -иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Мөн Нийгмийн яамнаас Биологийн аюулын тухай журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах төслийг яам, түнш байгууллагуудад батлуулахаар хүргүүлсэн байна. Нэмэлт, өөрчлөлтөөр ажлын орчин дахь биологийн аюулын эрсдлийн бүлгүүдийн жагсаалтад шинэ биологийн аюул болох коронавирус SARS-CoV-2-ийг багтаасан. Энэ нь ажлын байран дахь ажилчдын эрүүл мэндийг зохих ёсоор хамгаалах, вирусийн тархалтын үед аюулгүй байдлыг хангах боломжийг бүрдүүлнэ.

ВЬЕТНАМ УЛС

Үйлдвэрчний эвлэл нь ажил олгогчидтой санал солилцон, КОВИД-19 цар тахлын үеэр сургууль, цэцэрлэг хаасантай холбогдуулан ажилтнуудад хүүхдээ асрах боломжийг олгох асуудлаар амралт болон ажлын цагийг уян хатан байдлаар зохицуулах, ажлын ээлжийг зүй зохистой зохион байгуулах зэрэг асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэсэн байна.

Хөл хорионд гэрээсээ ажиллаж буй иргэдэд цалингийн 70%-ийг олгох эсхүл хуульд зааснаар бүс нутгийн хэмжээнд мөрдөж буй цалингийн хамгийн доод хэмжээнээс багагүйгээр цалинг тооцож олгох, эсхүл ажилчдад амралтыг нь олгох талаар мөн ажил олгогчидтой хэлэлцсэн байна.

ЯПОН УЛС

Нийгэм, эдийн засгийн хувьд авсан арга хэмжээ¹⁵⁵

✓ Амьжиргааны халамжийн сангийн зээлийн систем

Шинэ коронавирүсийн нөлөөгөөр чөлөө авахаас өөр аргагүйд хүрсэн эсвэл ажилгүй амьжиргааны эх үүсвэрээ алдсан иргэдийг дэмжих "амьжиргааны халамжийн сангийн зээлийн тогтолцоо"-г бий болгосон. Энэ тогтолцооны дагуу дэмжлэгийн хэмжээ нь тухайн хүн чөлөө авсан, эсвэл ажилгүй байгаа хугацаанаас хамаарч харилцан адилгүй байна.

- “Амралт”-ын улмаас орлогоо алдаж, түр зуурын хөрөнгө шаардагдах хүмүүс 100,000 иен хүртэл зээл авах;
- “Ажилгүйдэл”-ийн улмаас орлогогүй болсон ганц бие хүмүүст сард 150,000 иен, хоёр ба түүнээс дээш гишүүнтэй өрхүүд 200,000 иен хүртэл зээл авах боломжтой бөгөөд тус бүр нь гурван сарын хугацаатай хүүгүй зээлэх боломжийг бүрдүүлсний зэрэгцээ зээлийн эргэн төлөлтөд уян хатан хандахаа Засгийн газар мэдэгдсэн.

✓ Нийтийн үйлчилгээний төлбөрийг хойшлуулах

Хэрэв хэрэглээний төлбөрөө төлөхөд хэцүү байгаа тохиолдолд төлбөрийг хойшлуулах боломжийг бүрдүүлсэн.

- Цахилгаан эрчим хүчний болон хийн томоохон компаниуд төлбөрийн хугацааг нэг сараар сунгах арга хэмжээ авч сунгасан. Нэмж дурдахад, засгийн газар цахилгаан эрчим хүчний байгууллагуудаас уян хатан арга хэмжээ авахыг шаардаж байгаа тул төлбөр хойшлогдвол цахилгаан, хийг шууд зогсоохгүй байхаар зөвлөлдсөн.
- Утасны төлбөрийг 5-р сарын сүүл хүртэл сунгасан.

¹⁵⁵ <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>

✓ Тэтгэврийн шимтгэлээс чөлөөлөх тусгай арга хэмжээ

Цар тахлын тархалтаас болж орлого нь эрс буурсан хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн тэтгэврийн шимтгэлийн төлбөрийг нэн даруй чөлөөлөх тусгай арга хэмжээ авах боломжтой болсон.

✓ Татвар төлөх хугацааг хойшлуулах, чөлөөлөх

Японы Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй эдийн засгийн яаралтай арга хэмжээнд татварын арга хэмжээ багтдаг бөгөөд зарим тохиолдолд татвар төлөх хугацааг хойшлуулж эсвэл чөлөөлж болно.

Хувиараа бизнес эрхлэгчид, түүний дотор орлого нь эрс буурсан чөлөөт бизнес эрхлэгчдийг орлогын албан татвар, хэрэглээний татвар гэх мэт татвараа төлөх, үндсэн хөрөнгийн татвар зэрэг орон нутгийн татварыг “нэг” жилээр хойшлуулсан.

Энэ нь 2-р сараас хойш нэг сар гаруй хугацаанд орлого өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 20% ба түүнээс дээш хувиар буурсан тохиолдлуудад хамаарна.

Ердийн үед татвар төлөх, хураах асуудлыг хойшлуулахдаа зарчмын хувьд барьцаа хөрөнгө өгөх шаардлагатай байдаг ба хожимдсон татвар, хугацаа хэтэрсэн төлбөрийг мөн ногдуулдаг боловч энэ удаад онцгой тохиолдолд хоёуланг нь чөлөөлнө.

Хэрэв энэ чөлөөлөлтийг олговол тэтгэвэр, эрүүл мэндийн даатгал зэрэг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн төлбөрийг хойшлуулах болно.

✓ Тэтгэмж өгөх

Хөдөлмөрийн стандартын тухай хуулийн дагуу тухайн компанийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан ажилчдаа ажлаас нь халсан тохиолдолд компани дундаж цалингийн 60 ба түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний "чөлөөний тэтгэмж" төлөх бөгөөд Эрүүл мэнд, хөдөлмөр, халамжийн яам нь дундаж цалингийн хэмжээг бүрэн хэмжээгээр төлдөг.

✓ Сургуулийн амралтын татаас /дэмжлэгийн сан

Ажил эрхэлж буй хүмүүс нь Бага сургууль, цэцэрлэг, яслийг түр хугацаагаар хааснаас болж хүүхдээ асрахын тулд ажлаасаа завсарлага авах шаардлагатай бол асран хамгаалагч нь жилийн цалинтай амралтаас гадна амралт авбал өдрийн хэмжээ 8330 иенээр тооцож олгоно.

✓ Орон сууцны төлбөрийн асуудал /түрээс/

Өрхийн орлого, хадгаламжийн тодорхой стандартууд байдаг бөгөөд бүс нутгаас хамааран харилцан адилгүй байдаг.

✓ Судалгааг дэмжих систем

- Өрхийн төсөв нь гэнэт буурсан оюутнууд тэр дундаа технологийн коллежид суралцаж байгаа оюутнуудад сургалтын төлбөрийг бууруулж, хөнгөлөлт, тэтгэмжийн тэтгэлэг олгодог "Суралцах шинэ системийг дэмжих" тэтгэмж байна.
- Яаралтай тусламжийн үеийн оюутны дэмжлэг болох тэтгэмж нь хэрэв коллежийн оюутан эсвэл бусад оюутан чөлөө авсны улмаас цагийн ажил эрхлэхээ больж, үргэлжлүүлэн суралцахад хэцүү болсон бол дээд тал нь 200,000 иен авах боломжийг бүрдүүлсэн.

✓ Хүчирхийллийн эсрэг

Цаг үеийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан DV=гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх болон хохирсон тохиолдолд мэдээлэх, зөвлөлдөх цэгүүдийг орон даяар байршуулан ажиллуулж байна.

ДӨРӨВ. УЛС ОРНУУДЫН КОВИДЫН ЭСРЭГ ХАРИУ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

НИДЕРЛАНД УЛС

Парламентаас КОВИД-19 цар тахлын талаар дараах хууль тогтоомжийг баталсан байна.

- КОВИД-19 цар тахлын эсрэг Арга хэмжээний түр хууль¹⁵⁶ (2020.03.16)
- Энэхүү хууль нь коронавирусийн тархалт буюу түүний шууд аюул заналхийлэлтэй тэмцэхийн тулд ойрын хугацаанд шаардлагатай арга хэмжээ авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Энэхүү хууль нь 12 дугаар сарын 1 хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- КОВИД-19 цар тахлын Арга хэмжээний түр хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (дамлуурлын хүсэлтийг түдгэлзүүлэх болон нөхөн сэргээх арга хэмжээг үргэлжлүүлэх) (2020.11.24)¹⁵⁷

Энэхүү нэмэлт, өөрчлөлтөөр дампуурлын хүсэлт гаргасан зээлдэгчийн хүсэлтийг түдгэлзүүлэх, зээлдэгчид нөхөн сэргээх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, төлбөрийг түр хугацаагаар хойшлуулах талаар тусгасан. Мөн өмнө хэрэгжүүлж байсан арга хэмжээг үргэлжлүүлэхээр тогтоосон.

ШИНЭ ЗЕЛАНД

3 дугаар сарын 25-нд парламент цөөн тооны гишүүдийн бүрэлдэхүүнтэй хуралдаж Ерөнхий сайдаас КОВИД-19 цар тахлын тархалтын талаарх албан ёсны мэдээллийг хүлээн авч хэлэлцсэн бөгөөд энэ үед сөрөг хүчний парламентын гишүүдтэй хамтран “тархалтын хариу арга хэмжээний хороо-Epidemic Response Committee”-г 11 гишүүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулсан. Мөн Засгийн газарт шаардлагатай санхүүжилтийн арга хэмжээ авах эрх олгох хуулийн төслийг баталсан.¹⁵⁸

Шинэ Зеландын парламентын сонгууль 10 дугаар сарын 17-ны өдөр болсон бөгөөд шинээр сонгогдсон парламент буюу 53 дахь удаагийн парламентын нээлт 11 дүгээр сарын 25-д болсон.¹⁵⁹

КОВИД-19 цар тахлын дэгдэлт эхэлсэн 2 дугаар сараас хойш тус улсын парламентаас дараах хууль тогтоомжийг батлан гаргасан байна. Үүнд:¹⁶⁰

- КОВИД-19 нийгмийн эрүүл мэндийн хариу арга хэмжээний тухай хууль (2020.03.13)

¹⁵⁶ <https://globalcompliancenews.com/netherlands-temporary-covid-19-act-allows-virtual-meetings-for-legal-entities-05102020/>

¹⁵⁷ <https://www.natlawreview.com/article/amendments-to-temporary-act-covid-19-tijdelijke-wet-covid-19-suspension-bankruptcy>

¹⁵⁸ <https://www.ipu.org/country-compilation-parliamentary-responses-pandemic#N>

¹⁵⁹ <https://www.parliament.nz/en/>

¹⁶⁰ <https://covid19.govt.nz/updates-and-resources/legislation-and-key-documents/>

- КОВИД-19 нийгмийн эрүүл мэндийн хариу арга хэмжээний тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (2020.08.16)
- КОВИД-19 Сэргээх тухай хууль (2020.07.06) Covid-19 Recovery (Fast-track Consenting) Act
- КОВИД-19 Хариу арга хэмжээ (цаашдын менежментийн арга хэмжээ)-ний хууль тогтоомжийн хууль (2020.05.15)
- КОВИД-19 Хариу арга хэмжээ (цаашдын менежментийн арга хэмжээ)-ний хууль тогтоомжийн хууль-2 (2020.08.06)
- КОВИД-19 Хариу арга хэмжээ (аж ахуйн нэгжид тавигдах шаардлага-өөрчлөлт ба хөнгөлөлт)-ний тухай хууль (2020.05.15)
- КОВИД-19 Хариу арга хэмжээ (татварын болон бусад яаралтай арга хэмжээний тухай)-ний хууль (2020.04.30)
- КОВИД-19 Хариу арга хэмжээ (яаралтай менежментийн арга хэмжээ)-ний хууль тогтоомжийн тухай хууль (2020.03.25)
- Цагаачлал (КОВИД-19 хариу арга хэмжээ)-ын хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (2020.05.15)
- Зээлийн нийлүүлэлтийн (2019/20 оны гуравдахь) тухай хууль (2020.03.25)
- Гадаадын хөрөнгө оруулалт (яаралтай арга хэмжээнүүд)-ийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (2020.06.02)
- Нөхөн олговрын удирдлага (КОВИД-19 арга хэмжээ)-ийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (2020.05.15)
- Нийгмийн хамгааллын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль (2020.06.02)

ЭСТОНИ УЛС

Эстонийн Парламент 2020.04.13-нд Үндсэн хуулийн хороо нь Рийгикогууд алсын зайнаас ажиллах боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийг боловсруулан өргөн барьсан¹⁶¹ ба 2020.06.02-нд Парламентын дэг, дотоод журмын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийг хэлэлцэн баталсан байна.

БНСУ

БНСУ-ын Үндэсний Ассамблей 2-р сарын 26-аас КОВИД-19-ийн халдвар хурдацтай нэмэгдсэнтэй холбогдуулан хариу арга хэмжээ авах зорилгоор гурван хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна. Үүнд: Халдварт өвчнийг хянах, урьдчилан сэргийлэх хууль (Infectious Disease Control and Prevention Act), Хорио цээрийн тухай хууль (Quarantine Act), Эмнэлгийн үйлчилгээний тухай хуулиудад (Medical Service Act) нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна.

Нэмэлт, өөрчлөлт нь Засгийн газар болон эрүүл мэндийн байгууллагуудад цаашид вирусийн тархалтаас урьдчилан сэргийлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэгдсэн байна. Жишээлбэл, Халдварт өвчнийг хянах, урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд оруулсан нэмэлт өөрчлөлтөөр төрөөс шинжилгээнд хамрагдахаас татгалзсан сэжигтэй өвчтөнүүдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэх, хорио цээрийн журам зөрчсөн тохиолдолд дээд тал нь нэг жилийн хорих ялаар шийтгэх эсвэл торгох (ойролцоогоор 1000 USD) шийтгэлийг оногдуулахаар болжээ.

¹⁶¹ <https://www.riigikogu.ee/pressiteated/pohiseaduskomisjon-et-et/pohiseaduskomisjon-algas-seadusemuudatused-riigikogu-kaugtoo-voimaldamiseks/>

СЛОВЕНИ УЛС¹⁶²

Ассамблей нь коронавирусийн халдвар илэрсэн даруйд шуурхай хуралдаж, 2020 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдөр “Коронагийн эсрэг” хуулийг баталжээ. Парламентын үйл ажиллагааг хэвийн явуулахад шаардлагатай үндсэн болон бусад ажилтнуудыг эс тооцвол Үндэсний Ассамблейн олонх ажилтнууд цахим хэлбэрээр зайнаас ажиллаж байна. Парламентын 49 дүгээр ээлжит бус чуулганаар КОВИД-19 цар тахлын хоёр дахь давалгааны үр дагаврыг бууруулах зорилгоор “Коронагийн эсрэг” хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулжээ. Уг нэмэлт, өөрчлөлтөөр КОВИД-19 цар тахлын үеийн эдийн засаг, хөдөлмөр, нийгэм хамгаалал, эрүүл мэндийн салбарт үзүүлж буй сөрөг нөлөөг бууруулах зохицуулалтыг оруулсан байна.

ТАЙВАНЬ УЛС

Тус улс цар тахлын дэгдэлт, тархалтыг зогсоох зорилгоор Халдварт өвчнийг хянах тухай хууль¹⁶³ (The Communicable Disease Control Act (CDCA)) ийг 2019 шинэчлэн баталсан. Уг хуулийн зорилго нь халдварт өвчнийг илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, тархалтыг сааруулах зорилготой. Харин КОВИД-19 цар тахлын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээны тухай 2020 оны 2-р сарын 25-ны өдөр шинээр батлагдсан “Шинэ төрлийн хүнд хэлбэрийн уушгины хатгалгаа үүсгэгч өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэтгэмж олгох, сэргээх арга хэмжээний тухай тусгай хуулиар”¹⁶⁴ (Special Act for Prevention, Relief and Revitalization Measures for Severe Pneumonia with Novel Pathogens) зохицуулж өгсөн байна.

Халдварт өвчнийг хянах тухай хууль нь нийт 7 бүлэг 77 зүйлээс бүрдэнэ. Үүнд:

- Бүлэг 1: Нийтлэг зүйл
- Бүлэг 2: Халдварт өвчний хяналтын систем
- Бүлэг 3: Халдварт өвчнийг хянах арга хэмжээ
- Бүлэг 4: Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх
- Бүлэг 5: Хөл хорионы арга хэмжээ
- Бүлэг 6: Торгууль
- Бүлэг 7: Нэмэлт заалтууд

Шинэ төрлийн хүнд хэлбэрийн уушгины хатгалгаа үүсгэгч өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэтгэмж олгох, сэргээх арга хэмжээний тухай тусгай хууль нь нийт 19 зүйлээс бүрдэнэ. Энэхүү хууль нь КОВИД-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, хянах, иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах, халдварт өвчлөлөөс үүссэн дотоодын эдийн засаг, нийгэмд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах зорилгоор түр хугацаанд батлагдсан. Жишээлбэл, уг хуульд Эрүүл мэндийн төв эрх бүхий байгууллага нь эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ эрхэлдэг эмнэлгийн ажилтнуудад татаас, тэтгэмж олгох, хуульд заасан үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлэх явцад хүнд хэлбэрийн уушгины хатгалгаа өвчнөөр өвчилсөн бол Эрүүл мэндийн эрх бүхий төв байгууллага нь нөхөн төлбөр олгож, төрөл бүрийн төлбөр эсвэл тэдний хүүхдүүдийн боловсролын зардалд татаас олгох талаар зохицуулж өгсөн байна.

¹⁶² <https://www.gov.si/en/state-authorities/government/>

¹⁶³ <https://law.moj.gov.tw/ENG/LawClass/LawAll.aspx?pcode=L0050001>

¹⁶⁴ <https://law.moj.gov.tw/ENG/LawClass/LawAll.aspx?pcode=L0050039>

СИНГАПУР УЛС¹⁶⁵

КОВИД-19 Түр зуурын арга хэмжээ авах тухай хууль¹⁶⁶ /Covid-19 (temporary measures) act 2020/ нь 2020 оны 4-р сарын 9-нд батлагдсан. Энэхүү хуулийн зорилго нь цар тахалтай холбоотой түр зуурын арга хэмжээ авах болон аж ахуйн нэгж байгууллагуудын асуудлыг шийдэх зорилготой. Одоогийн байдлаар цар тахлын үед зохицуулах арга хэмжээнүүдийн тухай нэн шаардлагатай гэж үзсэн хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна. Нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай хуулиудад дараах чиглэлийг баримтална. Үүнд:

- Гэрээний үүргээ биелүүлэх чадваргүй болох үеийн түр зуурын дэмжлэг
- Түрээсийн тусламжийн тухай
- Санхүүгийн хүндрэлтэй хувь хүмүүс болон бизнес эрхлэгчдэд зориулсан түр зуурын тусламж үзүүлэх тухай
- Хурал, уулзалтын түр арга хэмжээ
- Барилгын ажлын зогсолтыг зохицуулах
- КОВИД-19 цар тахлын нөлөөнд ихээхэн нөлөөлсөн бизнес эрхлэгчдийн гэрээг дахин хэлэлцэх тухай

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН

¹⁶⁵ <https://sso.agc.gov.sg/Act/COVID19TMA2020>

¹⁶⁶ <https://sso.agc.gov.sg/Act/COVID19TMA2020>

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- <https://www.endcoronavirus.org/countries>
- <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/COVID-Lending-Tracker#AFR>
- <https://www.imf.org/en/About/FAQ/imf-response-to-covid-19>
- <https://www.uschamber.com/international-affairs-division/covid-dashboard>
- www.tootukassa.ee/eng/content/temporary-subsidy-program
- https://www.worldometers.info/coronavirus/?utm_campaign=homeAdvegas1?
- https://www.worldometers.info/coronavirus/?utm_campaign=homeAdvegas1?
- <http://ncov.mohw.go.kr/en>
- Covid-19 Цар Тахлын Үед Бнсу-Ын Хариу Арга Хэмжээ Авсан Бодлого Б.Урангоо
- <https://www.worldometers.info/coronavirus/#countries>
- <https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/regional-country/country-responses/lang--en/index.htm#NO>
- <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/chinas-response-shows-how-bold-decision-making-can-contain-coronavirus/>
- Policy Responses to COVID19 (imf.org)
- Country policy responses (COVID-19 and the world of work) (ilo.org)
- A scaleup (company) is a company who has an average annualized return of at least 20% in the past 3 years with at least 10 employees in the beginning of the period (OECD, 2007).
- Policy Responses to COVID19 (imf.org)
- Overview of Country Tax Policy measures in response to Covid-19 crisis <https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/slovenia/economical-context>
- <https://www.regjeringen.no/en/topics/the-economy/economic-policy/economic-measures-in-norway-in-response-to-covid-19/id2703484/>
- <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/taiwan-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html><https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>
- <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/singapore-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html>
- A temporary bridging measure for self-employed professionals (TOZO). <https://www.karanovicpartners.com/news/slovenia-employment-situation-covid-19/>
- <https://tooelu.ee/et/uudised/COVID-19-ja-tooelu/2806/koroonaviirus-sars-cov-2-lisatakse-tookeskkonna-bioloogiliste-ohutegurite-nimekirja>
- <https://www.ipu.org/country-compilation-parliamentary-responses-pandemic#N>
- <https://globalcompliancenews.com/netherlands-temporary-covid-19-act-allows-virtual-meetings-for-legal-entities-05102020/>
- <https://www.natlawreview.com/article/amendments-to-temporary-act-covid-19-tijdelijke-wet-covid-19-suspension-bankruptcy>
- <https://www.ipu.org/country-compilation-parliamentary-responses-pandemic#N>
- <https://www.parliament.nz/en/>
- <https://covid19.govt.nz/updates-and-resources/legislation-and-key-documents/>
- <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/504062020005/consolide>